Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

הײַנט 10 זײַטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 36 | Łódź, Poniedziałek, 11 lutego 1935 r. | דרייצענטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מאָנטאָג, ח׳ אדר ראשון תרצ״ה | № 36

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — דער ס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאַווער 21, טעל. 224-71

געֶרינגס א נייע רעדע

וועגן אַלגעמיינעם שלום און דעם שלום פון דייטשן פאָלק

בערלין, 10 (ספּ. טעל.) דער פּרייסישער פּרעמיער, גערינג, האָט רעדענדיג שבת אויף א מיטינג אין דרעזדען, צ. א. דערקלערט:

— „מיר ווילען שלום, אָבער די וועלט מוז ווי־סען, דאָס מיר זענען גענוג שטאַרק, בכדי צו דער־האַלטען זיך מיט די אייגענע כוחות. אַהן קאָמפּראָ־מיסען זענען מיר געגאַנגען מיט׳ן וועג, וואָס פיהרט צו גלייכבערעכטיגונג פונם דייטשען פאָלק. דייטש־לאַנד האָט נישט דערצו געלאָזט אין זשענעווע, אז די זאָל־איצט פון דאָרט אויפנעמען בעפעהלען. מיר זענען גרייט צו טון אַלץ, בכדי צו פערזיכערן דעם אייראָפּעאישען שלום., אָבער אין דער ערשטער רייה שטייט דער שלום פון אונזער אייגענעם פאָלק.

פּאָליטישער אטענטאט אין דאַנציג

דאַנציג, 10 (ספּ. טעל.) דער אָנפיהרער פון דער דייטש־נאַציאָנאַלער פּאַרטיי אין דאַנציג, אַד־וואָקאַט ווייזע, איז בעפאַלען געוואָרען אויף דער גאַס דורך אַנ׳אומבעקאַנטען אטענטעטער, וועלכער האָט איהם ערנסט פערוואונדעט אין קאָפּ און צו־קאַליעטשעט א האַנד.

די נעכטיגע סאָציאַליסטישע מאַניפעסטאַציעס אין פּאַריז

פּאַריז, 10 (ספּ. טעל.) די היינטיגע מאַניפעס־טאַציעס פון די לינקע גרופּירונגען אויף דעם רעפּו־בליק־פּלאַץ האָבען געהאַט א רוהיגען פערלויף. עס האָבען מאַניפעסטירט אַנ׳ערך 30 טויזענט מאַן, וועלכע האָבען בעלעגט 50 קרענץ.

געעפענט די 16-טע לאַנד-קאָנפערענץ

פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין מערב־גאַליציען

קראָקאָ, 10 (יט״א טעלעגראַפיש).

ס׳איז געעפענט געוואָרען די 16. לאַנד קאָנפערענץ פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין מערב גאַליציען. אַנוועזענד זענען 360 דעלעגאַטען פון 138 שטעט. די ערעפענונגס רעדע האָט געהאַלטען ה׳ שוואַרצבאַרד.

דייטש־פראַנצויזישע ווירטשאַפטס אונטערהאַנדלונגען

בערלין, 10 (ספּ. טעל.)

די דאָ געפיהרטע דייטש־פראַנצויזישע אונ־טערהאַנדלונגען זענען פערענדיגט געוואָרען. אין הסכם מיט׳ן פּלאַן וועלען די ווייטערדיגע אונטער־האַנדלונגען פאָרקומען אין פּאַריז.

קאַלאָניאַל־אַמט דעלעגירט קיין א״י

זיין בעל־יועץ פאַר לאַנדווירטשאַפטליכע אַנגעלעגענהייטען

ירושלים. יט״(א) ווי עס ווערט מיטגע־טיילט איז קיין א״י איינגעלאַדען געוואָרען דער לאַנדווירטשאַפטליכער בעל־יועץ פון לאָנדאָנער קאָ־לאָניאַל־אַמט מר. פראַנק אַרטור סטאָקדעיל, וועל־כער זאָל אין א״י דורכפיהרען אַנ׳אינספּעקציע פון די לאַנדווירטשאַפטליכע ישובים און זייער ענט־וויקלונג.

מר. סטאָקדעיל, איז א בעדייטענדער קענער פון לאַנדווירטשאַפטליכע ענינים און האָט פער־וואַלטעט פערשידענע הויכע פּאָסטענס אין בריטישען קאָלאָניאַל־דינסט, בעזונדערס אין דעם כאַראַקטער פון טיילען פון דער בריטישער אימפּעריע. אין 1931 איז ער געווען פאָרזיצער פון דער אימפּעריאַל־קאָנפערענץ פון דירעקטאָרען פון די לאַנדווירט־שאַפטליכע דעפּאַרטאַמענטען אין די בריטישע קאָלאָניעס.

שאַרפע ערקלערונג פון דער ציוני. עקזעקוטיווע

געגען „עת לבנות" אין פּוילען

לאָנדאָן, 10 (יט״א (טעלעגראַפיש).

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האָט פערעפענט־ליכט א שאַרפע ערקלערונג געגען „עת לבנות" אין פּוילען דערפאַר, וואָס זיי געהען ברעכען די ציו־ניסטישע אָרגאַניזאַציע דורך שאַפען אַנ׳אייגענע אָרגאַניזאַציע פון אַלגעמיינע ציוניסטען.

שווערע באַהן־קאַטאַסטראָפע הינטער סאַראַטאָוו

מאָסקווע, 10 (ספּ. טעל.)

אויף דער ריאַזאַן אוראַלער באַהן ליניע, לעם סאַראַטאָוו איז פאָרגעקומען א צוזאַמענשטויס פון א פּאַסאַזשיר צוג מיט א משאות צוג. 18 פּערזאָן זענען דער׳הרג׳עט געוואָרען, 9 — שווער פער־וואונדעט.

דער לייטער פון דער סטאַציע איז צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר נאַכ־לעסיגקייט.

אַביסיניער בעפאַלען אַנ׳איטאַליענישען מיליטער־פּאָסטען

רוים, 10 (ספּ. טעל.)

דאָ איז פערעפענטליכט געוואָרען א קאָמו־ניקאַט, אין וועלכען עס ווערט מיטגעטיילט, אז דעם 29 יאַנואַר ה. י. האָט א רופּע בעסיגיער אַטאַקירט אַנ׳איטאַליענישע אָפּטיילונג אינאַף דוב, אין דרום פון אועליאַל.

אין רעזולטאַט פון דעם דאָזיגען צוזאַמענ־שטויס זענען ביי די איטאַליענער געפאַלען 5 דער־הרגעטע און 6 פערוואונדעטע. אויף דער זייט פון די אַביסיניער איז געווען נאָך מעהר קרבנות.

די ים־פייערונגען אין וואַרשא און אין גדיניע

וואַרשא, 10 (טעלעפאָניש)

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם 15 יאָהרטאָג זינט פּוילען האָט צוריקבעקומען דעם צוטריט צום ים האָט די וואַרשאָווער אָפּטיילונג פון דער ים־און קאָלאָניאַל־ליגע איינגעאָרדענט א רייה אימפּאָזאַנטע פייערונגען.

א גרויסע פייערונג איז אויך פאָרגעקומען אין גדיניע.

קאָנפערענץ פון בעטהלען, געמבעש און האָרטי

בודאַפּעשט, 10 (ספּ. טעל.)

די אונגאַרישע אַגענטור איז מודיע, אז נעכ־טען האָבען בעטהלען, געמבעש און האָרטי אָפּגע־האַלטען א געמיינזאַמע קאָנפערענץ, אויף וועלכער אַלע רייבונגען אין דער רעגירונגס־פּאַרטיי זענען בעזייטיגט געוואָרען. די ריכטונג פון דער רעגי־רונגס־פּאָליטיק בלייבט נישט געענדערט.

א זאַמעל־בוך צום אַנדענקען פון לעאָ מאָצקין ז״ל

ירושלים — די עקזעקוטיווע פון דער ציו־ניסטישער אָרגאַניזאַציע אין לאָנדאָן און דער קאָ־מיטעט פון די יודישע דעלעגאַציעס אין פּאַריז האָ־בען בעשלאָסען אַרויסצוגעבען א זאַמעלבוך געווייד־מעט דעם אָנדענקען פון לעאָ מאָצקין. דאָס בוך וועט ענטהאַלטען א ביאָגראַפיע פון מאָצקין, א אויסוואַהל פון זיינע רעדעס, שריפטען און בריף, ווי אויך אַרטיקלען פון זיינע פריינד און חברים. דער רעדאַקציע־קאָמיטעט פונם זאַמעלבוך בע־שטעהט פון די ה״ה: ד״ר נחום גאָלדמאַן, י. נייר־דיטש און י. עפראַיקין. (פאָלקאָר)

דער געוועז. דייטשער קרוינפּרינץ

איז זיך משתדל וועגען זיין פאָטער ביי היטלערן

בערלין, 10 (ספּ. טעל.)

דער עקס־קרוינפּרינץ איז אויפגענומען גע־וואָרען דורכ׳ן רייכסקאַנצלער היטלער, און אָפּגע־האַלטען מיט איהם א 2־שעה׳דיגע קאָנפערענץ. ווילהעלם׳ס זוהן האָט זיך בעקלאָגט, אז מחמת די דעוויזען־בעגרענצונגען קאָן זיין פאָטער, וועלכער איז געווען דער רייכסטער מענש אין דייטשלאַנד, נישט אַרויספיהרען זיין אייגענטום, וואָס עס האָט פעראורזאַכט א רייה שוועריגקייטען אין פיהרען דעם הויף אין דאָאָרן.

אין ווייטערדיגען געשפּרעך האָט דער געוו. קרוינפּרינץ גערעדט וועגען דעם צוריקקעהר פון׳ם עקס־קייזער קיין דייטשלאַנד. היטלער האָט אָבער אויף דעם ענין אויסגעמיטען צו געבען אַנ׳ענטפער, דערקלעהרענדיג דערביי, אז ער פּערזענליך האָט גאָרנישט געגען ווילהעלמ׳ן. ער האָט אויך נישט געגעבען קיין קלאָהרע תשובה וועגען אַרויספיהרען פון דעם פערמעגען.

אונטער דער משא פון שניי

האָט זיך איינגעבראָכען א דאַך פון א געוועהר־פאַבריק

אָוויעדאָ, 10 (ספּ. טעל.)

אונטער דער שווערער לאַסט פון שניי איז איינ־געפאַלען דער דאַך פון א געוועהר־פאַבריק אין טרוביאַ. עס זענען דערביי פערוואונדעט געוואָרען 3 זעלנער, און איין אַרבייטער.

דער היזק בעטרעפט 2 מיליאָן פּעזעט.

25 גראַד היץ...

מאָסקווע, 10 (ספּ. טעל.) פון באַקו מעלדעט מען, אז דאָרט הערשען שטאַרקע היצען. אויפ׳ן ברעג פון קאַספּישען ים איז נעכטען געווען די טעמפּעראַטור 25 גראַד העכער פון זעראָ, לויט צעלזיוס.

רעוויזיאָניסטישער צ.ק. אין פּוילן

געגען דער ליגע פאַר׳ן ארבייטענדען א״י

וואַרשא. (יט״א) דער רעוויזיאָניסטישער צ. ק. טיילט מיט דער יט״א, אז ער האָט דעם 7־טען ה. ח. אַרויסגעשיקט פאָלגענדען בריף צום צ. ק. פון פּועלי־ציון (פעראייניגט מיט צ. ס.):

„אין דעם אָרגאַן פון דער ליגע פאַר׳ן אַרבייטענדען ארץ־ישראל" נומער 1 (יאַנואַר 1935) זענען אָפּגעדרוקט וועגען רעוויזיאָניזם אַרטיקלען, וואָס מען מחברים עס זענען מיטגלידער פון אייער פּאַרטיי און די אויבענדערמאַנטע אַרטיקלען געפינען זיך צווישען אַנדערע פאָלגענדע זאַצען:

1) „אויך דער רעוויזיאָניזם בעשטעהט פון... און אונטערוועלט־מענשען" (ל. קרוי־„פאַשיזם און רעוויזיאָניזם")

2) פון... און פון מסהר זיין מערדער" (שחר „מי בחרב ומי ברעש"),

3) „מאָרגען טוט ער אָב די גרעסטע שאַנד־טהאַטען פון אַרייפיהרען טעראָר אין עפענטליכען לעבען...." (לעווענבערג — „די פּאַרטיי פון היי־ליגען שקר").

דער הסכם א׳, וואָס איז געחתמעט דורך ה׳ בן־גוריון אין נאָמען פון דער אַלוועלטליכער ציוני־סטישער אָרגאַניזאַציע און דורך ה׳ זשאַבאָטינ־סקי אין נאָמען פון אַלוועלטליכען בריה־הצהר, ענטהאַלט צווישען אַנדערען פאָלגענדען פּונקט:

„אַלע פּאַרטייען זענען מחויב צו בעשטראָפען זייערע מיטגלידער, וועלכע האָבען פערלעצט איי־נעם פון די אויבענדערמאַנטע (פּונקטען). תּוספת ומיד ווי באַר אַזאַ פאַל וועט בעטאַנט ווערען אויף א דירעקטען אָדער אַנ־דירעקטען אופן, אָדער אַזאַ פאַל וועט מיטגעטיילט ווערען דורך וועמען עס איז פון דער געלייענער פּאַרטיי די שטראָפען זענען פאָלגענדע: געלד, צייטווייליגע אויסשלי־סונג פון דער פּאַרטיי ענדגילטיגע אויסשליסונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע".

היות די אויבענדערמאַנטע ציטאַטען אין די אַרטיקלען פון אייערע אויבענדערמאַנטע דריי חב־רים שטעלען מיט זיך פאָר א בולטע פערלעצונג פון דעם אונטערגעשריבענעם הסכם א׳, ווענדען מיר זיך צו אייך, אין זיך פון פּאַראַגראַף 7 פון לאָנדאָנער הסכם, צו צוציהען צו פעראַנטוואָרט־ליכקייט די הערען קרוי, שחר און לעווענבערג און זיי צו בעשטראָפען מיט די פּאַראויסגעזעהענע שטראָפען.

מיר האָפען, אז איהר וועט אָנגעמען די געהע־ריגע שריט און וועגען די אויך תיכף מודיע זיין".

דריי טויזענד דער׳הרג׳עטע

אין די לעצטע קאמפען צווישען כינעזישע קאמוניסטען און דעם רעגירונגס-מיליטער

שאנכאי, 10 (ספ. טעל.)

די יאפאנישע רענגא-אגענטור איז מודיע, אז איצט ווערען געפירט אין דער פראווינץ קיאנגסי בלוטיגע קאמפען צווישען כינעזישע קאמוניסטען-גרופע און דעם רעגירונגס-מיליטער.

די היזקות אויף ביידע צדדים בעטרעפען 3,000 דער׳הרג׳עטע און עטליכע טויזענד פאר-וואונדעטע.

דער אויסגאנג פון די בלוטיגע קאמפען ענדערט זיך די גאנצע צייט.

בייגעוואוינט דער שעה פון יוסטיץ־וועזען אין א"י, מר. טראסטער, מעהרערע פארשטעהער פון געריכטס ־ וועזען, אדוואקאטען א. מר. טראסטעד, מעהרער פארשטעהער פון געריכטס־וועזען, אדוואקאטען א. א. די דעלעגאציע פון די ... פערטיילונג האט דורכגעפיהרט דער הויך־קאמיסאר פון א"י גענעראל סער ארטור וואוקאפ, וועלכער האט ביי דער געלעגענהייט געהאלטען א קורצע בעגריסונגס־רעדע צו די אבסאלווענטען און פראפעסארען פון דער שול.

וואס טוט אבאס הילמי איז א"י?

ירושלים. (יט"א) דער א"י־בעזוך פון אבאס הילמי־פאשא, דעם געוו. כעדיוו פון עגיפטען, האט, פונקט ווי אלע פריהערדיגע בעזוכען זיינע אין א"י, ארויסגערופען א בעוועגטען אינטערעס אין אראבישע קרייזען. צוזאמען מיט׳ן עמיר פון עבר הירדן אבדולה איז אבאסהילמי אנגענומען געווארען אין רעגירונגס־הויז און ירושלים. אין געוויסע קרייזען ווערט דעם דאזיגען פאקט צוגע־שריבען א בעזונדערע בעדייטונג, ווייל בעת קיין איינעם פון זיינע פריהערדיגע בעזוכען אין א"י איז אבאס הילמי נישט אויפגענומען געווארען דורך דער רעגירונג. אבאס הילמי האט א פגענומען א רייהע אראבישע נאטאבלען.

דער ירושלים׳ער הויפט־מופטי האט ארויס־געגעבען אן אויפנאהמע פאר אבאס הילמי אין יריחו. אין דער אויפנאהמע האבען זיך בעטייליגט מעהרערע אנהענגער פון מופטי. ווי עס הייסט, זאלען די הוסעינס זיך בעמיהען צו בעווייזען דעם עקס־כעדיוו צו מאכען באדען־אינוועסטיציעס אין א"י. דער מופטי זאל האבען אנגעוויזען דעם עקס־כעדיוו, אז זייז אינטערעס פאר באדען־קניות אין א"י וואלט געווען א מוסטער פאר אנדערע רייכע אראבער אין א"י און מחוץ פון אזהר.

דער ירושלים׳ער קארעספאנדענט פון „מאר־קאטאם" (קאירא) טיילט מיט אין זיין בלאט, אז דער הויך־קאמיסאר האט ערטיילט אבאס הילמי׳ן די ערלויבניש צו פערברענגען א לענגערע צייט אין א"י לויט דער איבטערוועניץ פון עמיר אבדולה. דערווייל איז די ערלויבניש ערטיילט געווארען אויף א חודש צייט, עס איז אבער וואהרשיינליך, אז זי וועט פערלענגערט ווערען אויף צוויי חדשים.

דער איבטער פאר דער פערזאן פון עקס־כעדיוו אין אראבישע קרייזען ערקלערט זיך מיט דעם גרויסען רייכטום פון אבאס הילמי. חוץ די ריזיגע גיטער, וואס ער פערמאגט אין עגיפטען און טערקיי, בעקומט ער פון דער עגיפטישער רעגירונג א יעהרליכע רענטע פון 30 טויזענד פונט פאר זיין פערציכטונג אויף די ירושה־רעכט צום עגיפטישען טראן.

אויך א „יודישע" באדען-טראנזאקציע אין א"י

ירושלים. (יט"א) „אל איסלאמיא" טיילט מיט, אז דער אראבער אבדול ראזיק קאהרי האט אפגעקויפט ביי א יודישען אייגענטימער 15 דונאם באדען אין דער נאהענט פון רמלה, פאר וועלכען ער האט בעצאהלט 1,850 פונט. דער אראבער איז צוגעטרעטען צו פארצעלירען דעם באדען פאר בוי־צוועקען. דער נאמען פון דעם יוד ווערט נישט אנגעגעבען.

די העבראאישע פרעסע בעמערקט, אז דער העכסטער מוזולמענישער ראט וועט מן־הסתם געגען דער דאזיגער עד־קניה נישט... פראטעסטירען.

דיפלאמען-פערטיילונג אין דער רעגירונגס-שול פאר יוריס-פרודענץ אין ירושלים

ירושלים.. (יט"א) איז בבנין פון דער עוועליך־ראטשילד־שול אין ירושלים איז פארגעקומען די פייערונג פון איבערגעבען דיפלאמען די הייעהריגע 25 אבסאלווענטען פון דער רעגירונגס־שול פאר יוריספרודענץ אין ירושלים. די פייערונג האבען

200 מיליאן יען

צוגאב-קרעדיטען אויפן יאפאנישען קריגס-ביודזשעט

טאקיא, 10 (ספ. טעל.)

דער יאפאנישער קריגס-מיניסטער האיאשי האט פארגעשטעלט אויפן מיניסטערען-ראט א פראיעקט וועגען אנערקענען אויף די הצטרכות׳ן פון דער יאפאנישער ארמעי נייע קרעדיטען אין דער הויך פון 200 מיליאן יען.

די יאפאנישע פאליטישע קרייזען זענען אין דער מיינונג, אז דאס פערגרעסערען פון די קריגס קרעדיטען וועט ארויסרופען נאך גרעסערע בעוועגונגען אין ראטען-פערבאנד.

יודישע סטודענטען אין דייטש-לאנד נישט צוגעלאזען

צו די דיפלאם-עקזאמענס

בערלין, 10 (יט"א טעלעגראפיש).

דער בילדונגס-מיניסטער האט ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, נישט צוצולאזען יודישע סטודענטען צו די דיפלאם-עקזאמענס.

קלאנג-קינא-טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
גרויסער רעוואלוציאנס-פראגראם!
— I —
שרעק, עמאציעס, גרויל דערוועקט דער פילם א. נ.
טייוועל פון דער גרויסער שטאט
אין די הויפט-ראלען:
WYNUL GIBSON
i EDMUND LOVE
— II —
דראמאטישע סימפאניע א. נ.
„פערגעסענע מעלאדיע"
אין די הויפטראלען:
Jack Payne i Philip Weston
אנהייב 4 נ. מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

אוואצארניעס!
די אלע, וואס ווילען בעקומען
פאמעראנצען
דורכ׳ן פעראיין דירעקט פון דער ערשטער קוועלע, דארפען זיך רעגיסטרירען אין סעקרעטאריאט פון פעראיין פון 6–10 אוו.
צענטראלער קליינהענדלער-פעראיין
פאמארסקא 15. 6179

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
שערפיעץ 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5–7 נאכמ.

Dr. Zygmunt
Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.

AMBULATORJUM
ZŁAMAN
(ציבראכענע קנאכען)
מיט רענטגען-דורכלייכטונג אויפ׳ן ארט
לעטשניצע-פרייזען
Dr. J. Lubicz
Południowa 9, tel. 183-17.

אכטונג, קאלאניאל-
און פרוכטען-הענדלער!
דער קאלאניאל - הענדלער- פעראיין,
שרודמיעסקא 20, טעל. 142-98
מאכט בעקאנט, אז מיר האבען בעקומען די ערלויבניש צו בעזארגען די מיטגלידער מיט ביליגע פאמעראנצען פון גדיניע. מיר פאדערן אייך דעריבער אויף צו קומען אין פעראיין, שרודמיעסקא 20, פון היינט, מאנטאג, דעם 11 פעברואר און זיך רעגיסטרירען, מיט-ברענגענדיג די פאטענטען.
דאס ביורא איז טעטיג פון 6 ביז 9 אווענד.
די פערוואלטונג. 357

צוליב׳ן קריזיס!
ביליג און גוט! ● רעעל און פינקטליך!
די בעוואוסטע יודישע בעמישע וועשעריי און פארבעריי
„עריקא"
מליבארסקא 2, (ביים רוג בזשעזשינער)
וואשט בעמיש, פארבט און פוצט אהן שעדליכע מיטלען צו קאנקורענץ-פרייזען
אלערליי דאמען- און מענער-גארדעראבען, אנצוגען, קליידער, מאנטלען, פוטער, ציהט גארדינען אויף רעהמען, פאסאנירט קאפעלושען ווי אויך שטייפע און ווייכע וועש.
בילינער ווי איבעראל! פון 4 זל. אנ׳אנצוג, פון 1,50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, פון 1.75 פאסאנירען א קאפעלוש, 50 גר. אנ׳אויבער-העמד, 15 גר. א קראגען.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אווענד.

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11–1 און פון 5–8 אוונט.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג און פון 5—9 אוו. זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

נאך לאנגע שווערע ליידען איז אין תל-אביב געשטארבען און דארט צו קבורה געקומען אונזער ליבער פאטער, שוויגערפאטער און גרויספאטער
נ"ע הענעך
טשערנילאווסקי
אין עלטער פון 66 יאהר
וועגען וואס עס טיילען מיט אין טיפען צער
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע. 6182

צו אלע מיינע געעהרטע קונדען!
דרוקעריי
בראמבערג
לאדז, צעגעלניאנא 8
איז ערעפענט
אלע-ארט דרוק-ארבייט
ווערט שוין אנגענומען
כריסטע שריפטען
מאדערנע ארנאמענטען

Dr.
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראנקה.
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו׳

פאר גאלד,
בריליאנטען
בריזשוטעריע
און לאמבארד- קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזיאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס מיין חושבן שאף און פריינד ה׳ פנחס טשערנילאווסקי און פאמיליע צוליב׳ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען פאטער נ"ע הענעך
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים. סאמועל בארנשטיין.

אנאנסען אין נ. פאלקסבלאט
האבען דעם גרעסטען ערפאלג

קאמיטעט ארויסצוגעבען „משנה חב"ד"
פון חיים יצחק בובין
אדרעס פאר קארעספאנדענץ:
Rab. S. Trajstman, Łódź, Zachodnia 57.
מיר טיילען מיט, אז עס האט זיך אנגעהויבען די אקציע צו פערשפרייטען „משנה חב"ד" פון ח. י. בובין און עס ווערען אנגענומען חותמים אויף דאס ווערק. במשך פון דער אקציע בעטרעפט דער פרייז אנשטאט 25 זל. נאר – 12 זל.
„משנה חב"ד" ענטהאלט בערך 900 דרוק-זייטען און טיילט זיך אין 13 חלקים: 1) משנת האלקות, 2) משנת הנפש 3) משנת עבודת אלקים, 4) תורה ותפלה, 5) משנת הבינוני, 6) התשובה, 7) המוסר, 8) היבואה, 9) הצדקה, 10) השכינה. 11) ישראל ועמים, 12) המשיח, עוה"ב ותחה"מ, 13) רבי וחסידים.
דעם געלד-בעטראג ווערט געבעטען צו שיקען אויף דער טשעק-קאנטע
r 146.058 Rabin Eljasz Josek Fajner — Łódź.

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל. בעקומט מען נאר ביי
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 באוואמיעסקא 5
טעל. 156-09
געדענקט. פראנט 2 שטאק.
געדענקט, פראנט 2 שטאק.
געדענקט, פראנט 2 שטאק.

איבער 3 מיליאן 250 טויזענט פונט

געזאמעלט געווארען די ארץ־ישראל־קאמפיין אין ניו־יארק

ניו־יארק, 10 (יט"א טעלעגראפיש). נעכטען איז מיטגעטיילט געווארען דער יט"א, אז ס'איז בעשטעטיגט געווארען דער אפמאך צווישען „דזשאינט" מיט דער ציוניסטישער ארגאניזאציע וועגען דעם ארץ־ישראל־קאמפיין אויפ'ן יאהר 1335 אויף א סומע פון 3 מיליאן 250 טויזענד פונט. אלס פרעזעס פון קאמפיין איז בעשטימט געווארען פראפעסאר ווארבורג.

אדמיניסטראטיווע ענדערונגען אין דרום־ארץ־ישראל

ירושלים. (יט"א) ווי עס ווערט מיטגעטיילט, זאל דעם 1־טען אפריל אייגעפיהרט ווערען א נייע אדמיניסטראטיווע איינטיילונג פון דרום־דיסטריקט אין שטאטישע און דארפישע ראיאנען. אין צוזאמענהאנג דערמיט זאלען פאריקומען געוויסע פערסאנאלע ענדערונגען אויף די העכערע אדמיניסטראטיווע אמטען פון דעם דיסטריקט, וואס האט זיין אדמיניסטראטיווען צענטער אין יפו.

קאטאסטראפעס אין קויהלען־גרובען

טאקיא, 10 (ספ. טעל.)

בעת אנ'אויפרייס אין א קויהלען־גרוב זענען אומגעקומען 11 בערג־ארבייטער.

לאנדאן, 10 (ספ. טעל.)

אין דעם קויהלען־גרוב וואלעי, לעם בערנסלעי, זענען 9 בערג־ארבייטער געפעהרליך אפגעבריהט געווארען בעת אנ'אויפרייס.

אויסבוי און מאדערניזאציע פון די חמי־טבריה

ירושלים (יט"א) קיין טבריה איז געקומען דער בעקאנטער פאכמאן פון מינעראל־קוועלען אינזש. ארנאלד שערער צוזאמען מיט זיינע דריי הויפט־געהילפען. די שווייצארישע ספעציאליסטען האבען די אויפגאבע צו ברענגען אין ארדנונג און מאדערן איינצוריכטען די בעריהמטע טבריה'ר היילקוואלען (חמי טבריה).

עס ווערט פאראויסגעזעהן, אז די ארבייטען וועלען דויערן זעקס חדשים. עס וועלען דערביי בעשעפטיגט ווערען אנ'ערך הונדערט ארבייטער. די ארבייטען וועלען אבער נישט שטערן די בעדינונג פון קור־געסט אין לויפענדען סעזאן.

WYGRASZ U WOLANOWA!

אראבער פעלשען א געשפרעך מיט בן־גוריון

עקסטרעם נאציאנאליסטישע אראבער פרובען העצען געגען ציוניזם אין זשענעווע

זשענעווע. (יט"א) די עקסטרעם־נאציאנאליסטישע אראבער עמיר שעקיב ארסלאן און אישאן ביי על־דזשאברי, וועלכע גיבען זיך אן אלס „סיריש־פאלעסטינעזישע דעלעגאטען" האבען אין דער צייטשריפט „לא נאסיאן אראב", וואס ווערט דורך זיי ארויסגעגעבען אין זשענעווע, פארעפענטליכט א געפעלשטען בעריכט פון א כלומרשטען געשפרעך, וועלכען זיי זאלען האבען געפיהרט דעם 23־טען סעפטעמבער 1934 אין זשענעווע מיט דעם מיטגליד פון דער עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ דוד בן־גוריון.

די דערמאנטע אראבער בעהויפטען, אז בן־גוריון זאל האבען פאר זיי ענטוויקעלט די צילען פון ציוניזם און אנגעוויזען אויף דער אבסאלוטער נויטווענדיגקייט „צו פערוואנדלען ארץ־ישראל אין א יודיש פאטערלאנד און אין א יודישע מלוכה", ווי אויך אויף דער נויטווענדיגקייט פון א פעסטער פארשטענדיגונג מיט די אראבער. דערביי האט בן־גוריון אויך דעם עבר־הירדן אריינגערעכענט אין דעם יודישען קאלאניזאציע שטח און האט אלס מאקסימום פון דער אויפנאהמס־פעהיגקייט פון ארץ־ישראל אויף ביידע זייטען פון ירדן פאר יודישער איינוואנדערונג אנגעגעבען די צאהל פון 6—8 מיליאן יודען. אלס געגענלייסטונג פאר אן אראבישער צוזאמענארבייט מיט יודען זאל בן־גוריון האבען פארגעלעגט פאליטישע הילף פאר די אראבער אין סיריען און ווירטשאפטליכע הילף דורך אינוועסטירונג פון יודישע קאפיטאלען אין העדזשאס, איראק און תימן.

ארסלאן און על־דזשאברי שרייבען, דאס זיי האבען „מיט עמפערונג אבגעווארפען די דאזיגע פארשלאגען."

דער אין א זעהר אגרעסיווען טאן געשילדערטער, צווייפעלאן געפעלשטער איבהאלט פון דעם כלומרשטען געשפרעך מיט ה' בן־גוריון ענדיגען די אראבישע עקסטרעמיסטען מיט פאלגענדע כאראקטעריסטישע ווערטער: „די דאזיגע ערקלערונג פון בן־גוריון האט ווירקליך א גרויסע בעדייטונג, ווייל זי ערלויבט צו ענטפלעקען די אמת'ע צילען פון די ציוניסטען און בעווייזט, אז די ציוניסטען זענען איבערצייגט אין דער באלדיגער פערווירקליכונג פון זייערע טרוימען. זאל דאס דינען אלס ווארנונג נישט נאר פאר די אראבער, נאר אויך פאר גרויס־בריטאניען, וועלכע דארף זיך טיף פערטראכטען איבער די פאלגען פון א יודישער עקספאנסיע פון דעם ארט".

ס'גייט נאך נישט אפ גלאט...

סאארבריקען, 10 (ספ. טעל.)

אין איינעם פון די היגע רעסטאראנען איז נעכטען פארגעקומען א צוזאמענשטויס צווישען עטליכע יונגעלייט און אנפיהרער פון די סעפאראטיסטען.

דער געוו. לייטער פונ'ם פלעביסציט־ביורא, פונ'ם איינהייטליכען פראנט, דער קאמוניסט האסטע האט מיט א רעוואלווער־שאס שווער פערוואונדעט איינעם פון די יונגעלייט.

האסטע איז ארעסטירט געווארען.

סיימאן צוריק אין לאנדאן

לאנדאן, 10 (ספ. טעל.)

דא איז אנגעקומען פון פאריז סער דזשאן סיימאן.

א קאטאסטראפע אויפ'ן ים

רייקיאוויק, 10 (ספ. טעל.)

14 פערזאן — די מאנשאפט פון אנ'ענגלישער פישער־שיפעל, וואס איז ארויף אויף א זאמד פלאך ביי די ברעגעס פון איסלאנד, זענען דערטרונקען געווארען.

קאמף מיט שווינדזוכט אין א"י

תל־אביב (יט"א) אין געזונדהייטס־צענטער אויפ'ן נאמען פון נאטאן שטרויס אין תל־אביב איז פארגעקומען א פערזאמלונג, גערופען דורך דעם געזונדהייטס אמט פון ועד הלאומי און דער ליגע פאר קאמף מיט שווינדזוכט. אין דער פערזאמלונג וואס איז געווען געווידמעט דער פראגע פון אנטי־טובערקולאז קאמף, האבען זיך בעטייליגט עטליכע צענדליג דעלעגאטען, פארשטעהער פון ועד־הלאומי, דער עיריה פון תל אביב, קאלאניעס, קהלות, סאניטאר אינסטיטוציעס א.א.

א רעפעראט איבער די אקטועלע אויפגאבען אין קאמף מיט דער שווינדזוכט האט געהאלטען פראפ. ד"ר קליגער. דער פרעזעס פון דער תל־אביב'ער אנטיטובערקולאז ליגע ד"ר מאנדעלבערג האט געגעבען אנ'איבערזיכט פון דער לאגע אין תל אביב, וואו עס זענען רעגיסטרירט אנ'ערך 400 שווינדזיכטיגע און עס איז פאר זיי פערהאן נישט מעהר ווי 40–50 בעטען.

צוריקגעצויגען פון זיין אמט

דעם דייטשען געזאנדטען אין בוקארעשט

פאריז, 10 (ספ. טעל.)

די האוואס אגענטור איז מודיע פון בוקארעשט, אז דער דייטשער געזאנדטער אין בוקארעשט דעהן שמידט איז, נאך 10 חדשים אמטירען, צוריקגעצויגען געווארען פון זיין אמט.

אין די פאליטישע קרייזען האט דער פאל ארויסגערופען א געוויסע סענסאציע. די לעצטע צייט האט דעהן־שמידט פערלוירען די סימפאטיע ביי די נאציאנאל־סאציאליסטען.

רעפרעזענטאנץ־טעאטער
„ראזמאיטאשטשי"
ציגעל־גאס 27. טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען
פונ'ם בעריהמטען יודיש־דייטשען קינסטלער, פרעמיער פון ריינהארד־ און פיסקאטאר־טעאטערן
אלעקסאנדער גראנאך
היינט, מאנטאג, 9.30 אווענד
פאפולערע פרייזען
גרויסער שטורמישער ערפאלג
פון אלטער קאציזנע'ס נייעם ווערק אלעקסאנדער גראנאד'ס אויפפיהרונג
וועלט־געוויסען!
סינטעטישער רעפארטאזש אין 3 אקטען, 7 בילדער. די ראלען פיהרען אויס (לויט דעם שטיק):
שלום שווארצבארד — אלעקסאנדער גראנאך

חנה שווארצבארד	— ענ׳ ליטאן
שטאמאן פעטלורא	— דור האמבורגער
מאדאם פעטלורא	— נאטאליע ליפמאן
אדוואקאט טארעס	— משה ליפמאן
דיכטער שווארצמאן	— יצחק גרודבערג
סאפרא	— יוסף סטרוגאטש
מיניסטער שולגין	— מרדכי הילסבערג
אדוואקאט קאמפינקי	— גרשון לעמבערגער
פרל. גרינבערג	— פאני רובינא
קליין יודעלע	— מאקס באזשיק
צירעל	— רייזעל ליבראוויטש
אינזש. קאסטא	— ש. הערשקאוויטש
דאמע	— לאה ליבראוויטש
פראקוראר	— ישעיה צווייליך
פיאטר	— קלמן גוטמאן א.א.

דעם דאנערשטאג, 9.30 אווענד
הנחה־פארשטעלונג
אלע בילעטען נור 1 זלאטע
אלעקסאנדער גראנאך'ס אויפפיהרונג פון דער וועלט־בעריהמטער אקטועלער צייט־פיעסע
„די געלע לאטע"
אין 3 אקטען 4 בילדער. פון ד"ר וואלף, די הויפט־ראלע פיהרט אויס אלעקסאנדער גראנאך.

בארג־אראפ

בריף פון פאריז

פון נ. פראנק

וואס איז געווארען מיט פראנקרייך? זי, וועלכע האט זיך, מיט רעכט, געריהמט, אז זי איז געבליבען דאס לאנד פון פרייהייט פארן אויסלענדער האט זי זיך טאקע באמת פערנומען אויפ'ן וועג פון אומגלייכהייט פאר'ן אויסלענדער? וויל זי, טאקע נאכטאנצען אנדערע, וועלכע וועלען זיך אפשר אמאל שעמען מיט זייער איצטיגער האנדלונג בנוגע צו יודען? האט זיך טאקע פראנקרייך פערנומען צו געהן בארג־אראפ און אפצוליקען איהרע שעהנע פרינציפען פון גאסטפריינדשאפט. א דאנק וועלכער זי האט בעקומען אזא שם אויף דער וועלט.

קיינמאל איז נאך אין פראנקרייך נישט געווען אזא שנאה צו אויסלענדער ווי איצט. געוויס זענען צו דעם פאראן ריין־עקאנאמישע מאטיווען. אבער, אויסלענדער, איז דען נישט אלץ איינס וואס פארא מאטיווען עס זאלען ברענגען דערצו, אז מען זאל דאס ביסען ברויט פון מויל ארויסרייסען?

פריהער זענען געווען די ארבייטער, שניידער, שוסטער, מארשאנטס, וועלכע זענען געהאלטען געווארען אין דער מורא אלע טאג צו פערלירען זייער ברויט. היינט איז די אינפלוענציע איבערגעגאנגען צו די סטודענטען, וועלכע בונטעווען זיך געגען זייערע אויסלענדישע קאלעגען.

„לערנען ביי אונז מעגט איהר — זאגען די פראנצויזישע סטודענטען צו די אויסלענדישע — נאר נאך אייער שטודיע, פאהרט געזונטערהייט אהיים".

פאר אנדערע פעלקער איז אזא זאך נישט קיין גרויסער פלאג, אבער פאר אונזערע היימלאזע יודישע סטודענטען? וואו זאלען זיי פאהרען?

און סטודענטען איז א ביטערער ביסען אין פראנקרייך. צו דער סטודענטישער יוגענד בעציהט זען זיך אין פראנקרייך מיט גרויס צערטליכקייט, מיט ליבשאפט און מיטב עפיהל. סטודענטען זענען תמיד גערעכט, אפילו ווען זיי זענען אומגערעכט, מען וועט מיט זיי קיינמאל נישט געהן מיט בייזען. מען וועט אפשר פרובירען זיי איינעמען מיט האניג אבער נישט מיט עסיג.

מען ווייסט, אז סטודענטענשאפט האט ליב צו שטיפען, מאניפעסטירען, דעמאנסטרירען און זיי קען מען נישט בעהאנדלען ווי קיין געוואוסטע ניגע ארבייטער, וואס לאזען זיך ארויס אויף דער גאס מיט א מאניפעסטאציע. סטודענטענשאפט איז א פאלקס אוצר אין פראנקרייך און מען בעהאנדעלט זי איצט מיט זיידענע הענטשקעס.

ביי סטודענטען איז פארהאן אזא ספעציפיש שטיפעריי, וואס הייסט: „שאאי". טומעל הייסט עס אין דער אקאדעמישער שפראך איבערזעצט. אין דער אמת'ן איז „שאאי" מעהר ווי א געוועהנליכער טומעל: עס איז א סטודענטען מוזיק. א מין פערשרייעריי, מיט וועלכער זיי ווילען פערטומלען א פראפעסאר, פון וועמען זיי זענען אומצופרידען, אנ'אנדער הויכען אנגעשטעלטען פון דער פראפעסור, אדער סתם אזוי א שפיל טון צוליב פרעהליכקייט.

דאס מאל איז שוין גארנישט קיין סטודענטען „שאאי". עס איז א טיפע אנטי־אויסלענדער־בעוועגונג, וועלכע וועט נישט שטיל ווערען, לוידער, כל זמן זייערע פאדערונגען וועלען נישט בעפרידיגט ווערען. די רעגירונג האט מורא פאר דער יוגענד. איבערהויפט פאר סטודענטען־יוגענד, וועלכע איז א גרויסע מיוחסת, און ווייסט, אז זי איז א מיוחסת. זי פיהלט עס און קאקעטירט דערמיט.

געהט פראנקרייך בארג אראפ?

עס איז שווער צו געהן איינהאלטען בארג־אראפ. מען דארף זיך אליין איינצוימען און קיינעם ליגט דאס איצט נישט אין זין. לאנגזאמקייט איז בכלל נישט אין גייסט פון דער צייט. עס איז א צייט פון שנעלקייט, פון שלינגען קילאמעטערס און יאהרען. אנ'ערפאלג איז א שנעלע און שטורמדיגע זאך און א דורכפאל איז פון זעלבען ריטם.

ווער ווייסט, אויב פראנקרייך וועט זיך אפשטעלען אויפ'ן בארג־אראפ.

היינט בונטעווען זיך סטודענטען, און מארגען קענען זיך בונטעווען די קינסטלער פון מאנפארנאס. נעכטען וואלטען זיך די מאנפארנאסניקעס געשעמט דערמיט, היינט אבער איז אלץ מעגליך. פראנצויזען האבען שוין לאנג געזאגט, אז „אונמעגליך" עקזיסטירט נישט אין פראנצויזישען ווערטערבוך. ביז־איצט אבער איז אזא זאך נישט פארגעקומען. מארגען קען עס יא פארקומען.

מארגען קאנען אויפשטעהן די פראנצויזישע מאלער און סקולפטארען פון מאנפארנאס און זאגען:

— ניין, מיר זענען חלילה נישט קיין שונאים פון אויסלענדער. מיר פערוועהרען איהם נישט צו נעמען א „באק" אין קאפע „קופאל", צו דינגען אנ'אטעליע אויף מאנפארנאס, צו לערנען ביי אונז מאלעריי, מיר ווילען אבער נישט, אז ער זאל אויסשטעלען אין אונזערע סאלאנען, אז ער זאל אנטייל נעמען אין אונזערע קונסט־מאניפעסטאציעס. וואס ער טוט אונז? ער גנב'עט אויפמערקזאמקייט, וואס געהערט צו אונז. בילדער, וועלכע מען קויפט ביי איהם, וואלט מען געקויפט ביי אונז. אויב עס איז ריכטיג דער פרינציפ, אז דער אויסלענדישער ארבייטער קאנקורירט מיט'ן פראנצויזישען, פארוואס זאל אויך נישט צוגעגעבען ווערען דער פרינציפ, אז דער אויסלענדישער קינסטלער איז א סכנה פארן פראנצויזישען?

און מען קאן נאך פיל ווייטער געהן.

און נאך די קינסטלער פון מאנפארנאס ווער קען אונז ערב זיין, אז ס'קען נישט קומען צו די קינסטלער פון טעאטער, פון קינא, פון דער פרעסע און פון אנדערע געביטען?

ביז אהער האט זיך פראנקרייך געשעמט, אז מען זאל זאגען וועגען איהר דאס, וואס מען זאגט איבער דייטשלאנד. זי האט, אין געגענטייל, זיך בעמיהט, אז מען זאל וועגען איהר האבען א דיאמעטראל פערקעהרטע מיינונג ווי פון דייטשלאנד. לעצטענס איז איהר מענטאליטעט אנדערש געווארען.

שווערע צייטען ווערען אנגעקינדיגט דעם אויסלענדער. ביטרע צייטען, איבערהויפט פאר יודען. זאל די אנטי־אויסלענדער קאמפאניע זיך פערשטארקען אין פראנקרייך, וועלען די יודישע פראנצויזען אויך דערפיהלען דעם וועהטאג. אלע צוזאמען האבען זיי א גרונד און באלדיגע נויטווענדיגקייט זיך צו געבען די האנד און ארבייטען אין געשלאסענע רייהען.

עס איז שווער געווארען מיט אונז אויסלענדער. הלואי זאלען מיר בלייבען ביי דער ליניע, וואס מיר האבען צו פראנקרייך און צו איהר רוהמפולען עבר. הלואי זאל זי בעדענקען און בעקלערען, אז זי געהט, אויפ'ן געביט פון אויסלענדער, בארג־אראפ.

פערדעכטיג שווייגען פון דריטען רייך

גרויסע מיינונגס פערשידענהייט אין די דייטשע פאליטישע קרייזען

א וואך צייט איז שוין אדורך, ווי עס איז אין לאנדאן געקומען צו דעם היסטארישען הסכם צווישען פראנקרייך און ענגלאנד וועגען שליסען א ליפט-אפמאך, צו וועלכען עס זאלען אויך צוגע-צויגען ווערען דייטשלאנד, איטאליען און בעלגיען. די הערשער פון דריטען רייך זענען תיכף אינפאר-מירט געווארען וועגען דעם רעזולטאט פון די לאנדאנער אונטערהאנדלונגען און עס איז אלגע-מיין ערווארט געווארען, אז זיי וועלען געבען א תשובה אויף די פראנצויזיש-ענגלישע פארשלאגען. ביז איצט איז אבער קיין תשובה נישט אנגעקומען און עס הערשט אין די דייטשע רעגירונגס-קרייזען א פולשטענדיג שווייגען. וועגען די סיבות פון דאזיגען שטילשווייגען שרייבט געארג בערנהארד אין „פאריזער טאגעבלאט“ צווישען אנדערען פאלגענדעס:

„אין גרונד גענומען איז מען אין בערלין שטארק איבערראשט איבער דעם הסכם אין לאנדאן. ביז׳ן לעצטען אויגענבליק האט מען אלץ געגלויבט, אז די אונטערהאנדלונגען וועלען זיך ענדיגען מיט א שלום-פראטאקאל, וואס וועט גארנישט זאגען. די פרעציזיע פון אפמאך האט בעזונדערס איבער-ראשט און מען איז דארט איצט הילפלאז. עס זעהט אויס, אז צווישען די פערשידענע דייטשע פאליטישע צענטרען הערשט א שטארקע מיינונגס-פערשידענהייט.

מען דארף זיך איבער דער דאזיגער צע-פאהרענקייט אין בערלין נישט שטארק וואונדערען. צום ערשטען מאל זייט א לענגערער צייט שטעהט די היטלער-רעגירונג אין דער אויסערליכער פאלי-טיק א געגען א שטארקען אויסגעשפראכענעם ווילען, וואס דאקומענטירט זיך דערצו נאך אין בעשטימטע אפגעגרענעצטע פאדערונגען.

נאר אנ׳איינציגע ידיעה פון פאזיטיוען אינהאלט איז ביז איצט אנגעקומען פון דייטשלאנד. דער פיהרער האט אלע אויפנאהמען און קאנפע-רענצען אפגעלעגט און האט זיך פולשטענדיג צוריקגעצויגען. דאס טוט ער שטענדיג, ווי נאר די ענינים הויבען אן צו בעהפען שווער. וואס בלייבט דען דעמאלס איבריג צו טון? ער איז דאך נישט מעהר ווי א שפיל-באלעם אין די הענד פון פערשידענע גרופען. ער קען זיי פעראייניגען, ווייל מינדעסטענס אויף דער מעכטיגסטער, אויף דער רייכסווער, האט ער קיין שום איינפלוס נישט. און דוכט זיך, אז פון דער דאזיגער קומט איצט די גרעסטע שוועריגקייט.

מעגליך, אז היטלער זעהט איין גאנץ גוט, אז ער האט איצט די געלעגענהייט, וועלכע וועט זיך שוין אפשר קיינמאל מעהר נישט איבערחזר׳ן, צו פערפעסטיגען זיין פאזיציע אויף לאנגע יאהרען. עס וואלט איהם איצט גאנץ לייכט געווען צו קו-מען צום פאלק מיט אנ׳אונערהערטען אויסער פאליטישען ערפאלג, און גלייכצייטיג צו בעפעס-טיגען זיין פרידענס-ווילען און אזוי ארום צו גע-ווינען צייט און אפשר אויך קרעדיטען אויף זייגע עקספערימענטען אין לאנד, וואס זענען נויטיג כדי זיך צו קענען האלטען ביי דער מאכט.

אבער די רייכסוועהר מוז איצט, אין מא-מענט ווען דייטשלאנד זאל צוטרעטען צו ערנסטע אונטערהאנדלונגען, אויפדעקען איהר אמת׳ן פנים. זי מוז געבען אויסקונפטען וועגען איהרע בעוואפ-נונגען, און דאס נישט נאר איבער די לאנד-בעוואפנונגען. זי מוז אויך דעקלארירען וויפיל קריגס-שיפען זי בעזיצט אויף אנ׳אמת, און זי מוז אויך אנגעבען די צאהל און כאראקטער פון איה-רע עראפלאנען און פליה-פארטען. די רייכסוועהר האט נאך קיינמאל נישט געזאגט דעם אמת. זי האט שוין פריהער, אין דער צייט פון די ערשטע גענפער אונטערהאנדלונגען, שטרעזעמאנען גע-מאכט די גרעסטע אונאנגענעהמליכקייט, ווען בריאן האט מיט א שמייכעל ארויסגעצויגען פון זיינע טאשען פאטאגראפישע בעווייזען, אז די גע-נעראלען פון דער רייכסוועהר האבען אפילו זייער אייגענעם מיניסטער אפגענארט. די רייכסוועהר וויל אויך איצט נישט עפעס וואס דערצעהלען וועגען איהר ציפערען-מאטעריאל.

דער רעזולטאט דערפון איז, אז אין די דיפלאמאטישע קרייזען פון דריטען רייך איז מען זעהר נישט בענויגט זיך צו זעצען ביי א קאנפע-רענץ-טיש. מען בעמיהט זיך דעריבער אויף אלע מעגליכע אומוועגען אונטערצוהאנדלען בעזונדערס מיט ענגלאנד, און בעזונדערס מיט פראנקרייך. אין אזעלכע בעזונדערע אונטערהאנדלונגען איז לייכטער יעדען צו זאגען עפעס אנדערש. און ביי אזא אונטערהאנדלונגס-טאקטיק קען מען יעדענ-פאלס געווינען צייט.

דאס איז אויך דאס איינציגע, איבער וואס עס הערשט אין בערלין איינינקייט: די מאראונ-טערהאנדלונגען מעגליך ווי לאנג צו פערשלעפען. מען פערזיכערט דארט, אז ענגלאנד האט מתחייב געווען די פראנצויזישע מיניסטארען נישט צו שליסען מיט דער קליינער קאליציע און מיט סאוויעט-רוסלאנד קיין שום אפמאך, אזוי לאנג ווי עס וועלען נישט פערענדיגט ווערען די אונטער-האנדלונגען מיט דייטשלאנד. אין בערלין האפט מען דעריבער, דורכן פערשלעפען די אונטער-האנדלונגען, נישט צו דערלאזען, צו א געשעהע-נעם פאקט אין מזרח. עס איז אבער נאטירליך גאנץ אויסגעשלאסען. אז פראנקרייך און אויך ענגלאנד זאלען ווארטען אויף דעם דייטשען ענט-פער אהן א סוף. להיפך די פראגע — און אפשר טאקע צוליב דער דייטשער טאקטיק — ווי לאנג די אונטערהאנדלונגען זאלען געדויערען און ווי לאנג מען זאל זיך לאזען שטערען אין דער אק-ציע-פרייהייט, וועלען איינגיכען געשטעלט ווערען אין מיטעלפונקט פון דעם דיפלאמאטישען מיי-נונגס-אויסטויש.

דאס געהיימניש פון קינדער-מארד אין ברעסלוי

אוז די נידערטרעכטיגע העצע פון שטרייכערס „שטירמער“

אין יאהר 1926 זענען אין ברעסלוי אויף א מערדערליכען אופן דערהרגעט געווארען צווי קינדער פון דער אלמנה פעהזע, אטא און עריקא. דער גרויזאמער מארד האט בשעתו ארויסגערופען א גרויס אויפזעהען נישט נאר אין דייטשלאנד נאר אויך אין אויסלאנד. עס איז דעמאלט נישט גע-לונגען דעם מערדער צו ענטדעקען און דער ענין איז איינציגווייז פערגעסען געווארען.

אין אויגוסט 1934 האט שטרייכער׳ס „שטיר-מער“ ווידער אויפגעדעקט דעם ענין. דער קינ-דער-מארד איז דורך דעם „שטירמער“ אויסגענוצט געווארען צו א געוואלדיגער יודען-העצע. עס איז ארויסגעגעבען געווארען א בעזונדערע בייגאגע מיט דעם טיטעל „דער ריטואל-מארד פון ברעסלוי“. אויף לאנגע שפאלטען האט דער „שטירמער“ גע-העצט געגען יודען און האט פערטרעטען דעם „שטאנדפונקט“, אז אין ברעסלוי האבען די יודען אויסגעפיהרט א ריטואל-מארד. אויף דער אינטער-ווענץ פון דער „רייכספערטרעטונג פון די דייטשע יודען“ איז דער נומער פון „שטירמער“ דאן קאנ-פיסקירט געווארען, אבער דאס שוין נאכדעם ווי ער איז געהאט פערשפרייט געווארען, קאנפיסקירט איז געווארען נאר אין ברעסלוי. אין איבריגען דייטשלאנד איז ער ווייטער אהן שום שטערונג פערשפרייט געווארען.

איצט מעלדען די צייטונגען, אז אין ברעסלוי איז ארעסטירט געווארען א פערשוין, אויף וועל-כען עס איז פארהאן א חשד, דאס ער האט אויס-געפיהרט דעם מארד איבער די צווי קינדער.

אין א דאך-שטיבעל אין ברעסלוי האט מען ארעסטירט א געוועזענעם סטודענט א געוויסען הערבערט העיל, וואס האט געוואוינט אין ברעסלוי פון יאהר 1926 נישט זייענדיג געמאלדען. דאס וואס מען האט ביי איהם ענטדעקט איז א אויסנאהם אין דער וועלט פון דער קרימינאליס-טיק. עס האנדעלט זיך, זעהט אויס, וועגען א פול-שטענדיג אוננארמאלען מענש אויפ׳ן סעקסועלען געביט. הגם ער האט געלעבט אין זעהר שווערע בעדינגונגען, איז געווען אויסגעהונגערט און גע-לעבט אין גרעסטען שמוץ. האט מען ביי איהם געפינען אנ׳ערך 6700 פאסט-קארטען פון א גאנץ בעשטימטער קאטעגאריע, פערזעהען מיט סטענא-גראפישע נאטיצען. דאס איבערזעצען די נאטיצען האט פערנומען אייניגע וואכען. א חוץ דעם האט מען געפינען 1230 בלעטער שרייב-פאפיר, וואס זענען אויך געווען בעדעקט מיט סטענאגראפישע נאטיצען. דארט איז געווען פערצייכענט די וואוי-נונגען, לעבענסגעוואוינהייטען, נעמען א. אז. וו. פון ברעסלויער קינדער. 30 ספעציאליסטען פון דער פאליציי זענען געווען בעשעפטיגט ביים אי-בערשרייבען די סטענאגראפישע נאטיצען אויף גע-וועהנליכע שריפט און עס איז דערפון געווארען 3944 זייטען מאשינען-שריפט.

אין 166 פאלען שילדערט העיל לוסט מאר-דען איבער קינדער, פון וועלכע ער אליין זאל זיין געווען דער אויספיהרער. אין זיינע נאטיצען קומט זעהר אפט פאר דער נאמען „עריקא“. אזוי האט געהייסען איינס פון די ערמארדעטע קינדער, העיל אליין לייקענט, אז ער זאל האבען וועלכען עס איז שייכות צום קינדער מארד. עס זענען אבער פערהאן א סך עדות, וואס בעשטעטיגען, אז אין טאג פון מארד האבען זיי געזעהען העילן צוזאמען מיט די קינדער פון דער אלמנה פעהזע. אנדערע עדות בעשטעטיגען, אז זיי האבען גע-זעהן העיל׳ן אין שכנות פון דער אלמנה׳ס וואוי-נונג. עס איז אבער א גרויסע פראגע צי נאך אזוי פיל יאהר וועט געלונגען אויפצודעקען פרטים פון דעם שרעקליכען מארד. עקספערטען ערקלעהרען, אז העיל איז אויפן סעקסועלען געביט פולשטענדיג אונ נארמאל, פון דער אנדערער זייט אבער בעזיצט ער א הויכע אינטעליגענץ און איז אויך אנ׳אויס געצייכענטער מאטעמאטיקער.

פאר די דייטשע יודען איז דער ארעסט פון העילן א געוויסע סאטיספאקציע. איז דאך דער קינדער מארד אין ברעסלוי אויסגענוצט געווארען אויף אנ׳אונפערשעהמטען נידערטרעכטיגען אופן צו פיהרען א העסליכע העצע געגען יודען. בע זונדערס האט זיך דערמיט אויסגעצייכענט שטריי כערס „שטירמער“. די העצע אין דער דאזיגער צייטונג נישט נאר זי ווערט שוואכער נאר להיפך זי נעהמט אן אלס ווילדערע פארמען, אזוי למשל געפינט זיך אין לעצטען נומער פון „שטירמער“ אונטער דער רובריק „צייט אנאנסען פון שטירמער“ פאלגענדער טעקסט: שטרענג כשר׳ע קילע (קהלה) זוכט אנ׳ערשט קלאסיגען שוחט צו „שווארצשחטן“, וועלכער האט אויך ערפאהרונג אין „ריטואל מאר-דען“. אפפערטען אונטער „גוים בלוט כשר של פסח“.

די דאזיגע אונפערשעהמטע, העסליכע העצע פון אויסוואורפען געגען יודען נישט נאר זי ווערט נישט געשטערט, נאר פערקעהרט, עס בעווייזען זיך סמנים, אז זי וועט נאך פערשטארקט ווערען. אין בערלין האט איצט אנגעהויבען צו ערשיינען א נייע אנטיסעמיטישע צייטונג „דער יודענקענער“.

באלד אין ערשטען נומער ווערט געזאגט. אז די אזיאטישע מחנה וואס איז דורך שטרייכע רען פערטריבען געווארען פון פראנקען לאנד האט בדעה זיך צו בעזעצען אין בערלין. מען מוז דע ריבער ווייזען, אז בערלין איז א דייטשע שטאט“.

די צייטונג פאדערט אויף די לעזער צו מעל דען וועגען אלע „יודישע שווינדלערייען“, וואס זיי וועלען נאר הערען. פון 1-טען מערץ וועט די צייטונג פערעפענטליכען די אלע „אינפארמאציעס“ אונטער א ספעציעלע רובריק מיטן נאמען „אין שאטען פון דער סינאגאגע“.

אינטענסיווע אינדוסטריאליזירונג פון סיביר

אין א ענגלישער צייטשריפט, וואס ערשיינט אין שאנכיי איז פערעפענטליכט א ארטיקעל, גע-ווידמעט דער קאלאניזאטארישער פאליטיק פון דער סאוויעט-רעגירונג אין סיביר. דער שרייבער פון ארטיקעל י. פ. פאוועל, ווייזט אן, אז איינס פון די הויפט-פונקטען פון פראגראם פון דער צווייטער פיאטילעטקע איז אינדוסטריאליזירונג פון סיביר. די דאזיגע ארבייט זאל זיך אנהויבען קודם כל פון א קאלאניזאציע אין ברייטען מאסשטאב. ביז מיט א קורצער צייט צוריק האט סיביר געהאט 6 מיליאן איינוואוינער. אויף א שטח, וואס איז 23 מאל אזוי גרויס ווי דייטשלאנד.

פראפארציאנעל וואלט סיביר געדארפט הא-בען נישט 6 מיליאן, נאר 1600 מיליאן איינוואוי-נער. די קאלאניזאציע-מעגליכקייטן זענען דעריבער קאלאסאלע. כמעט די גאנצע מענשהייט פון דער וועלט וואלט זיך דארט געקענט בעזעצען און ווען מען זאל דאס לאנד אינדוסטריאליזירען, זיך אויך געקענט דערנעהרען.

פערשטעהט זיך, אז דאס איז אלץ טעאריע. אין דער פראקטיק דריקט זיך אויס די סאוויעט-טישע קאלאניזאציע — אויב מען זאל גלויבען פאוועל׳ען — אין הונדערטער טויזענדער מענשען, וואס בעזעצען זיך אין סיביר אלס לאנדארבייטער און ארבייטער. איינער פון די אפשניטען פון דער אין גרויסען מאסשטאב פערטראכטער קאלאניזאציע-אקציע, איז די קאלאניזאציע פון יודישען אויטא-נאמישען קרייז אין בירא-בידזשאן.

בכדי צו האבען די מעגליכקייט צו אינדו-סטריאליזירען סיביר, וואס וועט פערשלינגען מי-ליארדען רובל אויף די פערשידענע אינוועסטיציע-צוועקען, זאלען די סאוויעטען האבען בדעה צו סטאביליזירען דעם קורס פון דאלאר אויף 30 רובל. איצט צאהלט מען פאר׳ן דאלאר 40–80 פאפיר-רובל. צו דער דאזיגער שווערער סטאביליזאציע-אפעראציע זאל פערוועגדט ווערען אלס דעקונג דאס סיבירישע גאלד.

וואס שטעלט מיט זיך פאר סיביר אין דער איצטיגער סאוויעטישער אינדוסטריע-פראדוקציע? פאוועל ברענגט אייניגע ציפערען, וואס אילו-סטרירען די דאזיגע פראגע. אזיאטיש רוסלאנד פערשלינגט 49 פראצ. פון די אלגעמיינע הוצאות אויף די קויהלען-גרובען, 40 פראצ. הוצאות פון דער אייזען- און שטאהל-אינדוסטריע, 37 פראצ. פון דער שווערער אינדוסטריע, 27 פראצ. פון מאשינען-בוי, 34 פראצ. פון דער כעמישער אינ-דוסטריע. קיין סיביר פאהרען איצט נישט נאר צוגען מיט פערשיקטע, נאר אויך צוגען מיט טעכ-ניקער, אינזשינירען, „ספעצען“ אויף אלע גע-ביטען. עס געהען פולע צוגען מיט מאשינען, טראקטארען, מאטארען, גענעראטארען א. אז. וו.

מען הערט זעהר אפט וועגען די העלדישע מעשים פון די מאנשאפטען פון די סאוויעטישע אייזברעכער, סאוויעטישע שיפען, וואס שניידען זיך מיט מיה א וועג פון מורמאנסק ביז וולאדי-וואסטאק דורך דעם אייז פון צפון-אקעאן. אין דער וועלט האט זיך אנגענומען די מיינונג, אז די ריי-זעס פון די פערשידענע „קראסינס“, „טשעלוסקינס“ און אנדערע האבען נאר א וויסענשאפטליכען כא-ראקטער. פאוועל איז חושד, אז דא האנדעלט זיך נישט וועגען דער וויסענשאפט. נאר טאקע וועגען דער אינדוסטריאליזירונג און מיליטאריזירונג פון סיביר.

פאוועל איז אין דער מיינונג, אז די סאוויע-טישע אייז-ברעכער איז בעלונגען צו ענטדעקען א ים-וועג, וואס פערקירצט שטארק די פערבינדונג צווישען אייראפעאישען רוסלאנד און דעם ווייטען מזרח. דעם דאזיגען וועג האלטען די סאוויעטען בסוד.

דערמיט דערקלערט פאוועל דעם פאקט, וואס די סאוויעטען ווילען נישט ערלויבען אויסלענ-דער צו בעזוכען סיביר. די סאוויעטישע מאכט ערקלערט אפילו, אז דאס געשעהט צוליב דעם, וואס דארט געפינען זיך קאנצענטראציע לאגערען, און זי וויל נישט, אז די איינוואוינער פון די לא-גערען זאלען קומען אין א קאנטאקט מיט אויס-לענדער.

פאוועל האלט אבער די דאזיגע ערקלערונג פאר א תירוץ, פאר די סאוויעטען זאל זיין הונ דערט מאל וויכטיגער דאס אפהיטען דעם סוד פון ים-וועג. די סיבות פון דער אינטענסיווער אינדוס-טריאליזירונג און קאלאניזירונג פון סיביר זענען אויסערליכע. די הויפט סיבה אין די יאפאנישע עקספאנסיע אין מאנדזשוריען, וואס ווערט פאר די סאוויעטען א מיליטעריש-פאליטישע דראהונג, צו ליב דער מורא פאר דער פערגרעסערונג פון די יאפאנישע אפעטיטען האבען די סאוויעטען — לויט דער מיינונג פון פאוועל — אונטערגענומען די קא לאניזאטארישע ארבייט אין סיביר.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה׳ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענר.
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג
און יו״ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערע ווארטע-זאל

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

די אויפגאבען פון די נייע שטייער-אפעלאציע-קאמיסיעס

בע'עולה'טע שטייער-צאהלער דארפען ארויסגערופען ווערען צו געבען מינדליכע ערקלערונגען

אין שייכות דערמיט, וואס שוין בקרוב הייבען אן די שטייער-אפעלאציע-קאמיסיעס זייער טעטיגקייט, מאכט די לאדזער האנדעלס-קאמער בעקאנט, אז דאס פינאנץ-מיניסטעריום האט פערעפענטליכט די „שטייער-אינסטרוקציעס".

אין די אינסטרוקציעס ווערט אנגעוויזען אויף די קאמפעטענצען פון די קאמיסיעס און פון די סעקציעס ביי די קאמיסיעס. אין יעדער סעקציע דארף אריינגעהן א העלפט פון די שטייער-צאהלערס.

נאך דעם ווי די אפעלאציעס זענען אדורכגעקוקט געווארן פון די אפעלאציע-קאמיסיעס, איז די פינאנץ-מאכט מחויב, ארויסצושיקן צו די שטייער-צאהלערס די „נאקאזען" לויט דעם בעשלוס פון דער קאמיסיע. מאטיווירטע בעשלוסען מוזען צוגעשיקט ווערען צו די שטייער-צאהלער אין משך פון 3 טעג, רעכענענדיג פון דעם טאג, וואס איז געפאלען די דעציזיע.

אויב דער שטייער-צאהלער בעט, מ'זאל איהם ארויסרופען צו דער זיצונג פון דער קאמיסיע צו געבען מינדליכע ערקלערונגען, מוז מען איהם ארויסרופען צו דער זיצונג, די דאזיגע דארפען אבער פריהער איינצאהלען א האלבען פראצ. פון דער שטרייט-סומע. די סומע קען נישט זיין ווע[ני]גער פון 2 זל. און נישט מעהר פון 50 זל.

גלייכצייטיג מאכט די האנדעלס-קאמער אויפמערקזאם, אז שטייער-אפעלאציעס פון געז. מיט בעשרענקטע אחריות (סס. ז'אגר. אדפ.) ביז דער סומע פון 100 טויזענד זל. געהער צו דער קאמפעטענץ פון די אפעלאציע-קאמיסיעס.

דאס איבערפיהרען חפצים לויט'ן נייעם האנדעלס-קאדעקס

דורכ'ן שליסען א טראנספארט-אפמאך מיט'ן אייגענטימער אדער מיט אנ'עקספעדיטאר נעמט זיך דער טראנספארטלער אונטער איבערצופיהרען געוויסע חפצים מיט דער יבשה, וואסער, אדער לופט-קאמוניקאציע.

דער אפזענדער דארף אנווייזען דעם טראנספארטלער זיין גענויע אדרעס, די אדרעס פון אפנעהמער, דאס ארט פון אפשטעל, די קוואליטעט, קוואנטום, אופן פון פערפאקונג, די ווערט פון די בעזונדערע קאסטבארע חפצים. אויפ'ן פערלאנג פון טראנספארטלער מוז דער אפזענדער איהם אויסשטעלען א פראכט, אין וועלכען די אלע אויסגערעכענטע פרטים דארפען אנגעגעבען ווערען און דעסגלייכען אויך די קאסטען פון איבערפיהרען. פאר דער ריכטיגקייט פון די אנגעגעבענע פרטים טראגט דער אפזענדער פעראנטווארטליכקייט.

אויב דאס איבערפיהרען האט זיך אנגעשטויסען אויף א צייטווייליגע מניעה צוליב דער שולד פון טראנספארטלער, מעג דער אפזענדער אפטרעטען פון אפמאך, דער לעצטער איז אויך בערעכטיגט אין אזא פאל צו מאהנען אנ'ענטשפרעכענדע ענטשעדיגונג.

דער אפזענדער מעג דיספאנירען מיט'ן טראנספארט. ער מוז אבער פערגיטיגען דעם טראנספארטלער פאר די עווענטועלע אויסגאבען און פערשאפטען שאדען. דער אפזענדער פערלירט די רעכט צו דיספאנירען מיט'ן טראנספארט מיט'ן מאמענט, ווען דער טראנספארט איז אנגעקומען אויפ'ן בעשטימטען ארט און דער טראנספארטלער האט צעוויסען געגעבען וועגען דעם, דעם אפנעהמער.

דער איבערפיהרער איז בכלל מחויב תיכף מיטצוטיילען דעם אפנעהמער וועגען אנגעקומענעם טראנספארט. דער אפנעהמער איז דאן בערעכטיגט אויסצופיהרען אלע הנחות און התחייבות'ן, וועלכע פליסען ארויס פון אזא איבערפיהר-אפמאך.

מיט'ן מאמענט, ווען דער אפנעהמער בעקומט ארויס דעם טראנספארט מיט'ן פראכט-בריף, איז ער מחויב צו בעצאהלען דעם איבערפיהרער דעם בעטרעף לויט'ן פראכט-בריף.

אין פאל, ווען ס'איז נישט מעגליך דעם פאקעט איבערצוגעבען דעם אדרעסאט, דארף דער איבערפיהרער גלייך וועגען דעם מעלדען דעם אפזענדער. אויב דער אפזענדער שיקט נישט באלד צו געהעריגע אנווייזונגען, וואס צו טון מיט'ן פאקעט, קען דער איבערפיהרער דעם פאקעט איבערגעבען צו בעהאלטען אדער אויף אנ'אנדער אופן צו פערזיכערן. קוים האנדעלט זיך וועגען שנעל צושאנדען=ווערענדע סחורה אדער דאס בעהאלטען פון פאקעט איז פערבינדען מיט קאסטען, מיט וועלכע דער איבערפיהרער האט נישט צו דיספאנירען, מעג ער די סחורה לויט די פארשריפטליכע כללים פערקויפען.

דער איבערפיהרער איז פעראנטווארטליך פאר א שאדען צוליב פערלוירען גיין, צושעדיקט ווערען אדער פערשפעטיגטען צושטעלען פון טראנספארט, סיידען ער איז נישט געווען בשום אופן ביכולת אויסצומיידען דעם פארגעקומענעם שאדען. די ענטשעדיגונג דארף ערטיילט ווערען אין דער הויך פון געווערנליכען ווערט פון דער אוועקגעקומענער אדער צושאנדען-געווארענע סחורה. ביי א ביינוויליגקייט מצד'ן איבערפיהרער האט דער געליטענער רעכט צו פערלאנגען א העכערע ענטשעדיגונג.

די שטעלונג פון דער לאדזער האנדווערקער-עקספאזיטור

בנוגע דעם אנטייל פון די יודישע האנדווערקער-פארשטעהער אין די לוסטראציע-קאמיסיעס

נאך א רייה זיצונגען פון דער עקספאזיטור צוזאמען מיט דער פראקציע יודישע ראטמענער אין דער האנדווערקער-קאמער, וועגען אונזער אנטייל אין די לוסטראציע-קאמיסיעס. אין הסכם מיט דער מיניסטעריעלער פעראָרדנונג, האבען מיר און לויט א בעשלוס פון 9-טען פעברואר ה. י. ענדגילטיג בעשטימט זיך נישט אפצוזאגען צו שיקען אנדערע פערטרויאונגס-מענער אין די לוסטראציע-קאמיסיעס צוליב פאלגענדע מאטיוען:

1) צוליב דעם, וואס צום לוסטרירען די האנדווערקער=ווארשטאטען זענען לויט דער מיניסטעריעלער פעראָרדנונג בעאויפטראגט געווארען די אינדוסטריע-אמטען פון 1=טען אינסטאנץ, האט די לאדזער האנדווערקער=קאמער איינגעפונען פאר געווינשען, אז בעת אזעלכע לוסטראציעס זאלען בייוואוינען האנדווערקער-פארשטעהער, כדי אויסצומיידען אומאנגענעמליכקייטען אין צוזאמענהאנג מיט די פערפליכטענדע פארשריפטען וועגען אינדוסטריע-געזעץ, ווי ס'איז נויטיג פאך=קענטניש. נאך א בעראטונג פון דער האנדווערקער-קאמער מיט'ן אינדוסטריע-אמט פון 1-טען אינסטאנץ איז איהם אבער בעאויפטראגט געווארען צוצושטעלען פערטרויאונגס-מענער פון די צעכען, וועלכע זאלען צוזאמען מיט בעאמטע פון אינדוסטריע-אמט דורכפיהרען די לוסטראציעס. די בעשלוסען פון די קאמיסיעס וועלען זיין פערפליכטענד פאר דעם אינדוסטריע-אמט.

די נישט יודישע האנדווערקער האבען ארויסגעזאגט זייער הסכמה און אלע צעכען ווי איינער האבען אנגעגעבען זייערע פערטרויאונגס-מענער. ס'איז זיך קלאר פארצושטעלען, ווי אזוי ס'וועט אויסזעהן א לוסטראציע ביי א יודישען האנדווערקער, ווען ס'וועט אריינקומען א פארשטעהער פון קריסטליכע האנדווערקער און א בעאמטער פון אינדוסטריע=אמט אהן א יודישען פארשטעהער, אין דער צייט ווען מיר קאנען אזעלכע האבען.

2) דאס, וואס א צווייטע יודישע האנדווערקער=צענטראלע אין לאדז האט אנגענומען א נעגאטיווע שטעלונג און בעשלאסען נישט צו דעלעגירען קיין יודישע פערטרויאונגס-מענער אין די לוסטראציע-קאמיסיעס, קאן אויסגעטייטשט ווערען אלס ווילען שטערען דעם צוטריט צו דער מלאכה פון די האנדווערקער, וועלכע זענען נאך ביז איצט נישט ארגאניזירט און געהערען נישט צו קיין צעכען, ווייל די ארגאניזירטע בעלי-מלאכות האבען שוין ביז איצט אנגעווענדעט שריט אזעלכע צו בעקומען.

3) די אויפגאבע פון דער עקספאזיטור איז אויף דעם וועג צו העלפען דעם בעל-מלאכה און איהם פערלייכטערען, אנווייזען איהם א וועג ווי אזוי ער קאן זיך בעזארגען מיט די נויטיגע פארמאליטעטען און נישט פערלאזען זיך אויפן יושר פון בלויז נישט יודישע פארשטעהער.

צוליב דעם אלעם האבען מיר איינגעזעהן, אז ס'איז נישט נאר אונזער אויפגאבע נאר אונזער חוב אפצוהיטען דעם יודישען האנדווערקער פון פריהצייטיגע עוולות, וועלכע קאנען דערגיין ביז צום פערמאכען דעם ווארשטאט.

די אויפגאבע פון די יודישע מיטגלידער אין די קאמיסיעס דארף זיין פון איין זייט צו מילדערן אין אינדוסטריע=אמט דאס אויספיהרען די שטרענגע תקנות פון געזעץ און פון דער אנדערער זייט אויפקלערען דעם יודישען האנדווערקער, וואס איז איהם נאך געבליבען צו טון, כדי צו דערהאלטען אויף ווייטער זיין מעגליכקייט פון עקזיסטענץ.

מיר האלטען דעריבער, אז מיט אונזער אנטייל אין די לוסטראציע קאמיסיעס זעצען מיר פאר דעם קאמף, וועלכער האט זיך אנגעהויבען מיט א צייט צוריק צו ראטעווען די עקזיסטענץ פון דער יודישער מלאכה.

דער בעשלוס אנטיילצונעהמען אין די קאמיסיעס, איז אנגענומען געווארען דורך פאלגענדע צעכען:

1) שניידער-צעך, פיעטריקאווער 20.
2) בעקער-צעך, פילסודסקיעגא 67.
3) שוסטער-צעך, פאלודניאווא 22.
4) שניידער-צעך, פאמארסקא 53.
5) טישלער-צעך, בזשעזשינער 7.
6) יובילער, זייגערמאכער, גראווירער און בעגילטער-צעך זאוואדזקא 4.
7) בלעכער-צעך, זאוואדזקא 4.
8) פאטאגראפען-צעך, פאמארסקא 7.
9) פליישער-צעך, פיעטריקאווער 24.

ווי אויך אלע צעכען פון די האנדווערקער אפטיילונגען אין דער לאדזער וואיעוואודזשאפט, וועלכע זענען אנגעשלאסען אין דער עקספאזיטור.

די רעוויזיע אין קרייז=שפיטאל

האט ארויסגעוויזען גאנץ טשיקאווע זאכען

(א) די גענויע לוסטראציע פון דער ווירטשאפט אין היגען קרייז-שפיטאל אויף זגאיניקאווא, וואס איז אדורכגעפיהרט געווארען דורך דער רעוויזיאנס-קאמיסיע ביי דער לאדזער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט, האט דערוויזען, אז דארטען הערשען א שטארקער כאאס און אונארדענונג, מחמת דעם מאנגעל אין קאנטראלע און דעם נישט רעגולירען פון דעם ענין „געסט", וואס קומען צו די קראנקע.

די לעצטע נוצען פשוט אויס יעדער געלעגענהייט, און גנב'ענען פון שפיטאל אלץ, וואס עס לאזט זיך, און דעריבער זענען די קראנקען שוועסטער און שפיטאל דינערשאפט געצוואונגען אויסצובעהאלטען פערשידענע קליינע געגענשטאנדען, ווי טערמאמעטערס, לעמפלעך, שליסלען א. ד. גל.

עס טרעפען אויך זעהר אפט פאלען, או די קרובים, וואס קומען מבקר חולה זיין די קראנקע, זענען זיי מכבד מיט בראנפען און שיכור'ן זיי אן, ווי גאט האט געבאטען...

ס'איז צונויפגעשטעלט געווארען דער ריכטיגער פראטאקאל.

מאנטאג	פעברואר
11	זון-אויפגאנג 7.01
ה	זון-אונטערגאנג 4.39
אדר א' תרצה	

די ים-פייערונגען אין לאדז

(א) דער 15-טער יאהרטאג זינט דאס פוילישע מיליטער איז צוגעקומען צום ים, איז אין לאדז אויף אנ'אימפאזאנטען אופן געפייערט געווארען.

עס זענען פארגעקומען גאטעסדינסטען און מאניפעסטאציעס מיט דער בעטייליגונג פון דער מאכט און מיליטער.

די הייזער זענען דעקארירט געווארען מיט מלוכה'שע און לאפפ-פאהנער.

היינט וועלען אין אלע פאלקסשולען, מיטעלשולען און לעהרער-סעמינאריום'ס פארקומען געלעגענהייטליכע שמועסען.

צוגאב-פאבאר

(א) דעם היינטיגען פרייטאג, וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז שטאט 1, פיעטריקאווער 165. עס דארפען זיך שטעלען פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 11, 6 ,8 ,5 ,3 ,2 קאמיסאריאטען.

דעם 28 פעברואר ה. י. וועט אויך זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז 2, פיעטריקאווער 165. עס דארפען זיך אהין שטעלען די פאבאראוצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועלכע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער=פליכט וואס וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט=סטאראסטווע.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

היינט, ביינאכט, דיזשורירן פאלגענדע אפטייקען: י. קאפראווסקי (נאוואמיעיסקא 15), ס. טראווקאווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), מ. בארטאשעווסקי (פיעטרקאווער 95), ה. סקווארטשינסקי (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (ראקאטשינער 53).

געשטאכען און ענטלאפען

(א) אויפן פרייהייטס=פלאץ איז דורך אומבאקאנטע פערזאנען בעפאלען און שווער צושטאכען געווארען מיט מעסערס דער 23-יאהריגער יאנקעל בערקאוויטש (אויף מארישינער 32).

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף און אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אהיים.

פאליציי זוכט די ענטלאפענע באנדיטען, מעסער-שטעכער.

צוויי זעלבסטמארדען

(א) נעכטען האט מען געפונען נעבען דער באהן-ליניע ביי דער ווידזעווער פאדעם-פאבריק דעם 36-יאהריגען יאן ניידפר (פון ראקאטשינער 56). געפונען האט מען איהם מיט אנ'איבערגעשניטענעם האלז. אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

• • •

(א) אין טויער אויף פראנציסקאנער 36 האט זיך געסם'ט מיט סובלימאט די 24=יעהריגע פראנציסקא קאזלאווסקא.

אויך זי האט באגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל.

די סיבה פונם זעלבסטמארד איז נישט פעסט געשטעלט געווארען.

Dr. med.

R. Zalcwasser

כירורג

ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17

נעמט אן פון 1–2 און פון 4–6 נאכמ.

אלע שעפערישע כחות פון פוילישן יודנטום צום שוץ פון דער יודישער מלאכה אין פוילען

געשפרעך מיטן פארזיצער פונם פעראייניגטען קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה, דיר. י. גיטערמאן

וו א ר ש א (יט"א) דעם ערשטען יאנואר ה. י. האט זיך ווי בעקאנט, געענדיגט דער לעצטער טער־מין פון לעגאליזירען די ווארשטאטען פון יענע האנדווערקער, וועלכע האבען אין יאהר 1927 זיך פערנומען זעלבסטשטענדיג מיט מלאכה און האבען אזוי ארום גענאסען פון די „ערווארבענע רעכט". אויף דער יודישער גאס האט מיט דער לעגאלי־זירונגס־אקציע אנגעפיהרט דער „פעראייניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון דער יודישער מלאכה" וועלכער איז, ווי בעקאנט, געגרינדעט געווארען צום לעבען אין אנבליק פון דער גרויסער סכנה, וואס דראהט דעם יודישען האנדווערקער אין פוילען.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן פערענדיגען דעם ערשטען טייל פון דער לעגאליזירונגס־אקציע פאר די יודישע האנדווערקער, האט דער פארזיצער פונם פעראייניגטען קאמיטעט דיר. י. גיטערמאן ערטיילט דעם יט"א־פארשטעהער אויפקלערונגען וועגען דער ביז־איצט אפגעטוענער לעגאליזירונגס־ארבייט און מכח די אויפגאבען און פלענער פונם פעראייניגטען קאמיטעט אין דער נאהענטער צוקונפט.

וואס איז שוין דורכן קאמיטעט דערגרייכט געווארען?

אין משך פון דער אונטערגענומענער לעגאליזי־רונגס־אקציע.

— ווי איהר ווייסט, האט זיך דער פעראייניג־טער קאמיטעט פאר די ענינים פון דער יודישע מלאכה געשטעלט בכלל ברייטע אויפגאבען, וואס האבען פאר א ציל צו שיצען פון אונטערגאנג איי־נעם פון די פראדוקטיווסטע צווייגען פון דער יודי־שער ווירטשאפט — די יודישע מלאכה. היות ווי לויט'ן אינדוסטריע־געזעץ פון יאהר 1927 דארפען אלע האנדווערקער־שטאטען לעגאליזירט ווערען און אהן די געהעריגע האנדווערקער־קארטען קענען די ווארשטאטען געשלאסען ווערען, האט דער קא־מיטעט געמוזט, קודם כל, קאנצענטרירען זיין גאנ־צע אויפמערקזאמקייט אויף דער אקציע פון לעגא־ליזירען די יודישע האנדווערקער־ווארשטאטען אין לאנד. אין דער ערשטער רייהע איז דאס נוגע גע־ווען די יעניגע בעלי־מלאכות, וועלכע גענסען אויפ'ן סמך פון געזעץ, פון די ערווארבענע רעכט. די דא־זיגע בעלי־מלאכות האבען געמוזט דערלאנגען די גע־העריגע ווענדונגען וועגען האנדווערקער־קארטען ביז'ן ערשטען יאנואר 1935, אנדערש האט זיי גע־דראהט צו פערלירען די ערווארבענע רעכט און זייערע ווארשטאטען זענען געווען אויסגעשטעלט אויף דער געפאהר געשלאסען צו ווערען. אין 400 פונקטען פון לאנד זענען געגרינדעט געווארען פער־אייניגטע קאמיטעטען פאר מלאכה. פון העכער 50 פראצ. פון די דאזיגע שטעט האבען מיר שוין בע־קומען גענויע בעריכטען פון דער ביז־איצט אפגע־טוענער לעגאליזאציע־ארבייט. די איבריגע ערוואר־טען מיר אין דער נאהענטסטע צייט. די דאזיגע מא־טריאלען ווערען אין אונזער קאמיטעט גענוי בע־ארבייט, אבער שוין איצט קענען מיר פעסטשטע־לען, אז נישט ווייניגער ווי 20 טויזענט בעלי־מלא־כות זענען, א דאנק די פעראייניגטע קאמיטעטען, לעגאליזירט און אפגעראטעוועט געווארען פון אונ־טערגאנג.

די ארבייט פון פעראייניגטען קאמיטעט איז בעשטאנען נישט בלויז אין אויפקלערען די גרויסע יודישע האנדווערקער־מאסען וועגען דער סכנה, וואס דראהט זיי און וועגען דער נויטיגקייט צו דערלאנגען ווענדונגען אויף האנדווערקער־קארטען — מיר האבען אויך אונטערגענומען א רייהע אינ־טערווענצען און אויסגעווירקט פערשידענע יורידי־שע פערלייכטערונגען אין דער פראצעדור פון לע־גאליזירען די ווארשטאטען.

צווישען אנדערן איז אויסגעפועל'ט געווארען, אז ביים דערלאנגען די ווענדונגען וועגען לעגאליזי־רען דעם ווארשטאט, זאל מען נישט דארפען גלייך צושטעלען אלע געפאדערטע דאקומענטען, וואס עס וואלט געקאנט גורם זיין צו פעשפעטיגען דעם טערמין פון 31־טען דעצעמבער 1934. עס איז גע־נוג געווען דאס בלויזע אריינשיקען א מעלדונג וועגען דעם ווארשטאט, כדי נישט צו פערשפעטיגען דעם טערמין. די איבריגע דאקומענטען קאן מען צושטעלען שפעטער, אין משך פון 3 חדשים. די דאזיגע הנחה האט אפגעראטעוועט טויזענטער יו־דישע בעלי־מלאכות. אגב דארף ביי דער געלעגנ־הייט דערמאנט ווערען, אז די מאכט־ארגאנען הא־בען, אין א געוויסער מאס, ארויסגעוויזען א פער־שטענדניש פאר דער זאך (וואס עס קאן נישט גע־זאגט ווערען וועגען א רייה האנדווערקער־קאמערן), אפגעבענדיג זיך א חשבון, אז מען קען, סוף כל סוף נישט דערלאזען צו דער פולשטענדיגער ארויס־שטויסונג און פערניכטונג פון צעהנדליגער טוי־זענדער פראדוקטיווע עקזיסטענצען. דאך האבען מיר נאך א גאנצע רייה העכסט־וויכטיגע פאסטו־לאטען, וואס פון זייער פערווירקליכונג איז אפ־העגניג די עקזיסטענץ און צוקונפט פון פיל טוי־זענטער יודישע בעלי־מלאכות, הויפטזעכליך פון די, וועלכע האבען זייערע ווארשטאטען געעפענט נאכ'ן יאהר 1927.

— ביז איצט ערקלערט ה' גיטערמאן, איז אונ־זער ארבייט געווען הויפטזעכליך קאנצענטרירט אויף דער שוץ פונם עלטערן יודישען האנדווער־קער־דור.

דער יונגערער האנדווערקער־דור

אבער, דער, וואס האט זיך אנגעהויבען בעשעפ־טיגען זעלבסטשטענדיג מיט מלאכה נאכ'ן יאהר 1927, ד. ה. נאכ'ן פערעפענטליכען דעם אינדוס־טריע־געזעץ, געפינט זיך איצט נאך אין א שווערע־רער לאגע ווי די עלטערע יודישע האנדווערקער. זיי די יונגערע, גענייסען שוין נישט פון די ערווארבענע רעכט, זיי מוזען שוין דורכמאכען דעם שווערען וועג פון „דיספענזע", קוואליפיקאציע־עקזאמענס אהן פערלייכטערונגען א. ד. גל. אויב דער יונגע־רער האנדווערקער־דור וועט איצט איבערגעלאזט ווערען אויף הפקר, אהן דער געהעריגער שוץ און זארג פאר זיין ענטוויקלונג, וועט איבערהויפט אונ־טערגעשניטען ווערען די גאנצע צוקונפט פון דער יודישער מלאכה אין פוילען.

אינם איצטיגען מאמענט, ד. ה. נאכ'ן ערשטען יאנואר 1935, קענען שוין אלע האנדווערקער־ווארשטאטען, וואס זייערע אייגענטימער בעזיצען נישט קיין האנדווערקער־קארטען, געשלאסען ווערען.

דער יונגער האנדווערקער־דור, וועלכער קען זיך לעגאליזירען נאר אופ'ן וועג פון „דיספענזיע" און קוואליפיקאציע־עקזאמענס, מוז, אלזא, איצט ארומ־גערינגעלט ווערען מיט א בעזונדערער שוץ.

עס איז קלאר, אז דאס קאן נישט געטון ווערען דורך איינצעלנע מענשען אדער אפילו איינצעלנע אינסטיטוציעס. דערצו פאדערט זיך א מאביליזאציע פון אלע שעפערישע יודיש־געזעלשאפטליכע כוחות און האט די אויפגאבע צו קאנצענטרירען די יודיש־געזעלשאפטליכע ענערגיע ארום דער שוץ און זארג פאר'ן יונגען האנדווערקער־דור, האט טאקע די אויפגאבע גענומען אויף זיך דער פעראייניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה.

וואס זענען די קאנקרעטע פלענער צום שוץ פון דער מלאכה?

— פאר די פעראייניגטע קאמיטעטען שטעהט איצט, אין דער ערשטער רייה, די דרינגענדע אויפ־גאבע צו זארגען דערפאר, אז די יודישע האנד־ווערקער־געזעלען (טשעלאדניקעס) זאלען אויסנו־צען דאס לויפענדע יאהר 1935 אויף צו בעלעגען די דורכ'ן געזעץ פאראויסגעזעהענע טשעלאדניק־עקזאמענס. מען טאר, נעמליך, נישט פערגעסען, אז דאס איצטיגע יאהר איז דאס לעצטע, ווען די האנד־ווערקער־געזעלען קענען גענייסען פון פערלייכטער־טע עקזאמענס. דעם דאזיגען שאנס מוז מען אונ־בעדינגט אויסנוצען אין די אינטערעסען פון דער גאנצער יודישער מלאכה אין פוילען. מען דארף איצט אויך, ווי שוין דערמאנט, זארגען פאר יענע בעלי־מלאכות, וועלכע מוזען זיך לעגאליזירען אויפ'ן וועג פון דיספענזע. דאס זענען אלץ צייטווייליגע, לויפענדע אויפגאבען פון די מלאכה־קאמיטעטען. עס מוז אבער געשאפען ווערען א שטענדיגע אר־גאניזירטע שוץ פון דער מלאכה און דערפאר שטעהט פאר די פעראייניגטע קאמיטעטען, הויפט־זעכליך אין די גרעסערע צענטערן, א גרויסע ארבייט, וואס איז פערבונדען מיט גרינדען א נעץ פון פאט־ראנאטען און בעראטונגס־שטעלען פאר דער האנד־ווערקער־יוגענד.

ווי בעוואוסט, מעגען האלטען לערן־יונגלעך בלויז יענע האנדווערקער, וועלכע בעזיצען מייסטער־דיפ־לאמען. די לערן־יונגלעך וועלכע ארבייטען ביי ניט־דיפ־לאמירטע בעלי־מלאכות, האבען דעריבער קיין שום רעכט און קיין שום אויסזיכטען נישט אויף דער צו־קונפט. די דערמאנטע פאטראנען וועלען טאקע דאר־פען זארגען דערפאר, אז די האנדווערקער זאלען בעלעגען מייסטער־עקזאמענס, כדי צו האבען דאס רעכט אויסצובילדען לערן־יונגלעך. ביז־איצט הא־בען, לײדער בלויז 10 פראצ. פון די מייסטערס א רעכט צו האלטען לערן־יונגלעך. די פאטראנאטען וועלען אויך דארפען אויפקלערען דער יודישער האנדווערקער־יוגענד, אז זי דארף, אין איהרע איי־גענע אינטערעסען, בעזוכען די עקזיסטירענדע פאך־דערגענצונגס־שולען, מען וועט דארפען זארגען דערפאר, אז אלע לערן־יונגלעך זאלען שליסען די פאראויסגעזעהענע אפמאכען מיט די מייסטערס, ווארום אהן אזעלכע אפמאכען האט די לעהר קיין שום יורידישען ווערט נישט און דאס לערן־יונגעל קאן ווייטער נישט שטייגען.

בקיצור: די פעראייניגטע קאמיטעטען פאר די ענינים פון יודישער מלאכה טארען זיך באין אופן נישט דעמאביליזירען. פערקערט, זייער ארבייט דארף ווערען אינטענסיווער, אין אנבליק פון די גרויסע אויפגאבען, וואס שטעהען פאר זיי. די גרויסע סימ־פאטיע, מיט וועלכע די ביז־איצטיגע ארבייט פון די פעראייניגטע קאמיטעטען האט זיך בעגעגענט מצד דער גאנצער יודישער געזעלשאפט., דער שטאר־קער אפקלאנג, וואס אונזער טעטיגקייט האט ארויס־גערופען ביי די יודישע מאסען (געגנג צו בעמער־קען, אז אין משך פון איין חודש יאנואר, ד. ה. נאכ'ן דורכפיהרען דעם ערשטען טייל פון דער לע־גאליזאציע־ארבייט, האבען זיך, בלויז אין אונזער ווארשאווער קאמיטעט, געמאלדען איבער נייע 1000 יודישע האנדווערקער נאך אנווייזונגען און הילף) דאס אלץ מוז ווי געהעריג אויסגענוצט ווערען צום וואויל פון דער יודישער מלאכה אין פוילען.

לסוף האט ה' גיטערמאן אויפגעקלערט, אז דער פעראייניגטער קאמיטעט דרינגט אבסאלוט נישט אריין אין די לויפענדע ארבייטען און קאמפעטענ־צען פון וועלכע עס־איז אנדערע עקזיסטירענדע יו־דישע ארגאניזאציעס, וואס פערנעמען זיך מיט האנדווערקער־ענינים, ווי י. ק. א., ארט, האנדווער־קער־פערבאנד. דער קאמיטעט שטרעבט בלויז אוועקצושטעלען די שוץ פון דער יודישער מלאכה און קאארדינירען ארום דער זאך אלע פאזיטיווע כוחות פון פוילישען יודענטום. דאס וועט, ממילא, אויך שאפען דעם געהעריגען באדען און די נויטי־גע אטמאספער פאר דער ארבייט פון אלע ארגאני־זאציעס, וואס דער גורל פון דער יודישער מלאכה איז זיי טייער.

הרב ר' הירש העניך הכהן לעווין זצ"ל פון בענדין

נעכטען, זונטאג, איז צו קבורה געקומען איינער פון די חשובסטע רבנים אין פוילען, ר' הערש העניך הכהן לעווין זצ"ל, וועלכער איז געווען זייט פיל יאהרען א רב אין בענדין און האט גע'שמ'ט אלס א גרויסען חסיד און א צדיק, און איז אויך געווען בעריהמט צוליב זיין גרויסען יחוס. זיין פאטער, א תלמוד־חכם און א חסיד, ר' פנחס יעקב, איז נעמליך געווען א זוהן פונ'ם בעקאנטען תלמיד־חכם, חסיד און גביר ר' יחיאל פישעל, פון מאלינין, דער איינציגער זוהן פונ'ם בעריהמטען אלעקסאנדערער רבין ר' העניך הכהן לעווין זצ"ל. און זיין מוטער, טעלצי, איז געווען די איינציגע טאכטער פונ'ם גרויסען תלמוד־חכם און חסיד ר' הירש לעכעל זצ"ל, וואס איז פאפולער אונטער'ן נאמען ר' הירש טאמאשאווער, דער אמאליגער גבאי ביים ערשטען קאצקער רבין ז"ל. איז געווען אנ'איידעם פונ'ם אמאליגען גערער רבין, דעם „שפת אמת" זצ"ל. דער נפטר האט געהייסען נאך זיינע ביידע גרויסע דערמאהנטע זיידעס. נעכטען זענען צו דער לוי' ארויסגעפאהרען פון לאדז א סך חסידים.

ת.נ.צ.ב.ה — פ. ז. ג.

איבערגעפאהרען דורך א לאסט־אויטא

(א) אויף פאביאניצער גאס האט לאסט־אויטא, געפיהרט דורכ'ן שאפער מאטיאסעק פון קאליש, איבערגעפאהרען דעם 42־יאהריגען שמחה געלער פון פאביאניץ.

דעם איבערגעפאהרענעם האט פאגאטאוויע א מורא'דיג צוקאליעטשעטען, מיט א צובראכענער האנד און עטליכע צובראכענע ריפען אפגעפיהרט אין שפיטאל.

דער שאפער איז צוגעצויגען געווארען צ פעראנטווארטליכקייט.

ר. איזראעל

דער בערזע־סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

118

— איך וואלט פערלאנגט, אז איך זאל אויסגע־פארשט ווערען דורך דעם געהילפס־אינספעקטאר דזשאן קיסטער.

— און איך וואלט נישט פערלאנגט אייך, אויס־צופארשען, האט קיסטער געזאגט, כדי זיך צו רע־האביליטירען, איך האב פיינד די פערשידענע דרייד־לעך און אויסריידען פון דעם טיפ פערברעכער ווי איהר זענט.

ראבערט האט פערקריצט די ציין, ער איז גע־ווען פון די כאראקטערען, וועלכע איז פעהיג געווען באלד אויפ'ן ארט צו מאכען א ווילדען סקאנדאל דעם חוצפה'דיגען דזשאן קיסטער. דאס מאל האט זיך ראבערט איינגעהאלטען און געשוויגען, דאן האט ער זיך אנגערופען:

— ווי איהר ווילט, מיסטער דזשאן קיסטער, איך קען בעשטעהן, אז מיר זאלען דא קאנפערירען אין דרייען. מיר איז אלץ איינס, סיי ביי אייך און סיי ביים אינספעקטאר וועל איך קיין קאווע מיט קוכען נישט בעקומען.

— און אפשר איז ער גערעכט, האט דער אינ־ספעקטאר געזאגט צו דזשאנען. בלייבט איהר מיט איהם אליין, איך וועל ארויפקומען צו אייך אין ענגט שפרעכענדען מאמענט.

דזשאן האט געמאכט דעם אנשטעל, אז ער איז מסכים מיט א שווער הארץ, אין אמת'ן איז ער גע־ווען צופרידען דערפון, וואס ער וועט בלייבען אליין מיט ראבערט'ן, הגם ער האט דאס בשום אופן נישט געקענט ארויסווייזען פאר דעם אינספעקטאר.

דזשאן איז געבליבען אליין מיט ראבערט'ן. ביי־דע האבען נישט גערעדט, איינער האט געווארט אויפ'ן צווייטענס פראגע אדער ערקלערונג. ענדליך האט דזשאן געזאגט:

— ראבערט, צוליב וואס זאלסטו מיך אריינ־ציהען אין דעם ענין. דיר וועט אבער דערפון נישט לייכטער ווערען און איך קען דיר נאך צונויז קומען, דו קענסט פארערן פון מיר יעדע סומע, וואס דו וועסט נאר וועלען, דו קענסט רעכנען אויף מיר, אז איך וועל לייכטער מאכען דיין גורל מיט וואס איך וועל נאר קענען, בתנאי, אז דו זאלסט שווייגען, און גענענפאל וועלען מיר ביידע זיין פערלוירען.

— מיט מיר, מיסטער דזשאן קיסטער, וועט איהר האבען די לייכטסטע ארבייט, די הויפט־זאך איז דאך דער ווייסער אוסטען, איהר וואלט זיך גע־דארפט בעמיהען, אז אוסטען זאל דער ערשטער אויסגעפארשט ווערען און מיט איהם צוזרשט פער־טיג ווערען, דאן וואלט איך געוואוסט וואס פארא ערקלערונגען צו געבען. איצט קאנען מיר נאך מא־כען נארישקייטען, וואס וועט נישט זיין לטובה נישט פאר מיר און נישט פאר אייך.

— ווי אזוי זאל איך אבער דאס מאכען? האט דזשאן געפרעגט ראבערט'ן, ווייל ער איז שוין גע־ווען איינגאנצען אונפעהיג צו טראכטען און זיך אנ־עצה צו געבען.

— די לאגע איז א שווערע, האט ראבערט גע־זאגט, צי זענט איהר שוין נישט אמאל אין פער־דאכט ביים אינספעקטאר?

— איך האב אנ'איינדרוק, אז נישט, איך האב גארנישט בעמערקט ביי איהם אזעלכעס, וואס זאל מיר געבען א גרונד צו מיינען, אז ער זאל מיך אין עפעס חושד זיין, פערקעהרט, ער איז צו מיר זעהר צוגעלאזען.

— דאס איז אויך נישט קיין גוטער סימן, דאס שטארקע צוגעלאזענקייט איז מאנכעס מאל נישט לטובה.

— ניין, איך האלט, אז עס איז נישט פארהאן קיין שום סיבה אזוי צו טראכטען.

— אויב אזוי מיסטער דזשאן קיסטער, זאלט איהר דערקענען ראבערט'ס גוטע הארץ איך וועל אייך קיין שלעכטס נישט טון און וועל אפילו נישט רעדען וועגען דער בעלוינונג, וואס איהר לעגט מיר פאר. לעגט ארויף די גאנצע בייגעל אויף מיר, ער־קלערט דעם אינספעקטאר, אז איך זאג זיך אפ צו גע־בען וועלכע ס'איז ערקלערונגען ביז ס'וועט ניט איום געפארשט ווערען דער 'ווייסער אוסטען', זאגט איהם, אז איך מאטיוויר דאס דערמיט, וואס איך האלט אוסטענען פאר א פראוואקאטאר, וועלכער האט מיך אפגעגעבען אין די הענט פון דער פאלי־ציי. אבער ער האט אייך אפגעראטעוועט דאס לע־בען וועלכע ס'איז ערקלערונגען ביז ס'וועט ניט איום זאלט מעהר נישט לעבען און איך וואלט נישט אריין אין די הענט פון דער פאליציי, איהר וואלט גע־שטארבען מיט א בכבודיגען טויט, וואס פארא טויט קען שוין זיין בכבוד'יגער פאר א פאליציי־בע־אמטען ווי פאלען פון די הענט פון פערברעכער, וועלכע ער האט געוואלט ענטדעקען, איהר וואלט געשטארבען אין פולען גלאנץ. און איצט קען די לאגע ווערען שווערער, מ'קען נישט וויסען ווי אזוי דער ענין וועט זיך ענטוויקלען, יעדענפאלס דארפט איהר זאגען דעם אינספעקטאר, אז איך ווייל נישט געבען קיין ערקלערונגען ביז אוסטען וועט נישט אויסגעהערט ווערען, דערביי דארפט איהר זיך אבער בעמיהען, אז איהר זאלט אנטייל נעמען אין דער אויספארשונג.

קיסטערן איז דער פלאן געפעלען געווארען, קיין אנדערן אויסוועג איז דאך נישט געווען.

אין דעם מאמענט האט דער אינספעקטאר גע־עפענט די טיר און איז אריינגעקומען אין צימער, דזשאן האט זיך אריענטירט און האט געמאכט דעם אנשטעל, ווי ער וואלט ערנסט געשמועסט מיט רא־בערט'ן.

— אלזא, הייסט עס, האט דזשאן געזאגט, — אז איהר זאגט זיך אפ צו געבען וועלכע ס'איז ער־קלערונגען.

— יא, מיסטער אינספעקטאר, איך האב אייך שוין צום וויפילטען מאל ערקלערט, אז איך וועל נישט רעדען קיין איין ווארט, ביז אוסטען וועט נישט גענוי אויסגעפארשט ווערען, איך האלט איהם פאר א פראוואקאטאר און דעריבער אלס דער איני־ציאטאר פון דער דאזיגער קאמעדיע דארף ער צו־ערשט זאגען וואס ער ווייסט, אפשר ווייס ער גאר־נישט? אפשר מאכט ער נאך א בלבול?

דער אינספעקטאר איז נישט געווארען איבער־ראשט פון דעם סוף פון דאזיגען געשפרעך.

— מיר וועלען געפינען מיטלען אייך צו צווינ־גען דערצו.

— אויב איהר וועט אננעמען לייב־שטראף, אויב איהר וועט מיך שמייסען, אבער איהר דארפט געדענקען, אז ראבערט שרעקט זיך דערפאר נישט אפ, ער קען אויסהאלטען, מיט איין ווארט, כדי מיר ביידע צדדים, זאלען זיך קענען ענטשליסען, זאג איך אייך צום לעצטען מאל, אז איך וועל מעהר קיין ווארט נישט רעדען. איהר קענט מיך אפילו קאנ־פראנטירען מיט אוסטענען, ביז ער וועט נישט זא־גען אין וואס ער בעשולדיגט מיך און בכלל דער־צעהלען וואס ער ווייס, וועל איך זיין שטום.

— איז נישט, וועלען מיר זיך מוזען געזעגנען מיט דער פעסטשטעלונג, אז געשוויגען איז נאך מעהר ווי גערעדט.

(פארטזעצונג קומט)

ספארט-בעוועגונג

ספארט פערהיט פון טובערקולאזע

פון ד"ר ע. מאלוויז

דער בעסטער מיטעל צו פערהיטען זיך פון טובערקולאזע איז — פערהארטעווען דעם ארגאניזם. וואס באטייט עס??

די שטאטישע איינוואוינער זענען געוואוינט צו לעבען און צו ארבייטען אין פערמאכטען לאקאלען, וואו די לופט איז א פערשטיקטע. ס'קומט אויס צו ארבייטען אין פאבריק, אין ווארשטאט אדער אין קאנטאר, וואו ס'זענען דא א סך מענשען, און די לופט איז שטויביג און דומפיג. דער שטאטישער איינוואוינער איז אזוי נישט צוגעוואוינט צו פרישער לופט, אז פון יעדען שטארקען ווינטעל אדער צוקווינט בעקומט ער קאטער, אינפלוענצע אדג"ל. אפטע, אפילו נישט קיין שווערע, מחלות שוואכען אפ דעם מענשענס ארגאניזם און פערקלענערען זיין ווידערשטאנדפעהיגקייט געגען ערנסטע קראנקהייטען.

כדי דער ארגאניזם זאל זיין ווידערשטאנדפעהיג געגען פערשידענע קראנקהייטען, מוז מען איהם קודם כל איינגעוואוינען נישט מורא צו האבען פאר פרישע לופט, פאר קאלטע וואסער, פאר א צוקווינט אדג"ל, און במילא וועט זיך שוין אזא מענש נישט אזוי אפט „פערקיהלען". מען דארף פערהארטעווען דעם מענשען. פריש איהם דערציהען. דאס דארף געשען ווען פון קינדווייז אן. דערביי איז אבער וויכטיג צו געדענקען, אז אין יעדען פאל מוז מען זיך פריהער בעראטען מיט אן ערפאהרענעם דאקטאר.

אויב דער דאקטאר א שטייגער געפינט, אז דאס קינד איז א געזונטע, נאר איז בלויז שוואך, דארף מען גאנץ פארזיכטיג און רעגעלמעסיג אנהויבען צו פערהארטעווען און שטארקען דעם קינדס ארגאניזם. קודם כל מוז מען דאס קינד געוואוינען צו פרישער לופט און צו קאלטע וואסער.

אין ענגלאנד, אמעריקא און שווייצאריע האט מען נישט קיין מורא אויסצוטראגען אינפאנט גאר די עופהלעך אפילו אין ערגסטען וועטער. די קינדער וויקעלט מען נישט, מען פעלצט זיי נישט און מ'געוואוינט זיי נישט מורא צו האבען פאר אן אפענעם פענסטער, פאר א ווינט אדג"ל. בהדרגה געוואוינט מען איין די קינדער צו קאלטער לופט און צו קאלטע וואסער. די דערוואקסענע קינדער, צוגלייך מיט די גרויסע, נעמען יעדען טאג קאלטע וואנעס, גייען אין יעדען וועטער און פערנעמען זיך מיט דעם אדער יענעם ארט ספארט: שווימען, רודערן, פוטבאל, האנטבאל א.א.וו.

אונזער יוגענד פערנעמט זיך איצט שוין אויך טיילוויז מיט ספארט. דאס איז אהן ספק זעהר וויכטיג. מען דארף אבער שטענדיג אויסקלויבען אזא ארט ספארט, וואס זאל זיין צוגעפאסט צו די כוחות פונ'ם טורנער און זאל מיטווירקען צו ענטוויקלען און פערשטארקען די אהער יענע גרופע מוסקלען און ארגאנען.

גימנאסטיק און ספארט דארפען פארקומען אדער אויף דער פרייער לופט, אדער אין ספעציעלע דערצו לאקאלען, וואו ס'איז גענוג ליכטיג, ס'איז פארהאן גענוג לופט און א גוטע יגע ווענטילאציע. נאך גימנאסטישע איבונגען און ספארט־שפילען איז אומבעדינגט נויטיג צו נעמען א וואנע אדער א טוש און אפרוהען אין משך פון 30—15 מינוט, אפהענגיג פון די כוחות פון טורנער. אין הייסע זומערדיגע טעג מוז ביים שפילען זיין געשיצט דער קאפ פון דער זון. אין די גאר גרויסע היצען טארען די שוואכערע טורנער נישט שפילען פון 12 בין 4 א זייגער בייטאג.

וועלכע איבונגען זענען נוצליך פאר שוואך־ענטוויקעלטע מענשען? — קודם כל מוזען זיי ענטוויקלען דעם ברוסטקאסטען און מוסקולען. דערצו איז נויטיג צו מאכען אטעם־גימנאסטיק. זייער נוצליך איז דאס רודערן און דער עיקר דאס שווימען.

ווינטער פערבייט די בייזע מינים ספארט דאס גליטשען זיך אויף בארטעס אדער גליטשערס. דאס גליטשען זיך דארף אבער פארקומען אין דער מאס און מיט א סדר, כדי נישט צו פערמאטערען דאס הארץ, און אנשטאט נוצען ברענגען שאדען.

מיט שטארקע מוסקלען, מיט א גוט ענטוויקעלטען ברוסטקאסטען, וואס קען טיף אטעמען; מיט א שטייפער הויט, מיט א גוט ענטוויקעלטען פון די בלוטגעפעסען און מיט צו געוואוינטע בערווען צו פערשידענע רייצונגען — איז דער מענש אין א געהעריגער מאס בעוואפענט געגען יעטוועדער קראנקהייט און במילא אויך געגען טובערקולאזע.

טובערקולאזע קען זיין ביי יעטוועדען מענשען, אבער בעזיגען בעזיגט זי בלויז די שוואכע די שוצלאזע. אין אונזערע אייגענע הענד ליגט אלזא די מעגליכקייט זיך צו שיצען און פערהיטען. מיר מוזען די דאזיגע מעגליכקייט אומבעדינגט אויסנוצען.

182 סקי־לויפער האבען זיך נעכטען בעטייליגט

אין ערשטען סקי-לויף אין לאדז

גרויסער אנטייל פון יודישע ספארטלער

(א) נעכטען איז צום ערשטען מאל אין לאדז פארגעקומען א סקי־אימפרעזע.

אין די סקי־לויפען, וועלכע זענען פארגעקומען אין לאגעווניק אונטער לאדז, האבען זיך בעטייליגט א אימפאנירענדע צאהל פון 182 ספארטלער. מיט פערגעניגען שטעלען מיר פעסט, אז צווישען די אנטיילנעמער זענען געווען פיל יודען, שילער און ספארטלער פון „מכבי" לאדז און זגערזש און א מאנשאפט פון דער לאדזער אפטיילונג פון דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטניש.

עס זענען פארגעקומען לויפען אויפן שטח פון 4 קילאמעטער פאר שילער ביז 15 יאהר. אין לויף האבען זיך בעטייליגט 9 מאנשאפטען.

דאס ערשטע ארט האט פערנומען די מאנשאפט פון גימנאזיום „קאפערניקא" אין בעשטאנד פון קלינגער, לאנדוי און נאווינסקי. דאס צווייטע און דריטע ארט די מאנשאפטען פון יודישען גימנאזיום

אינדיווידועל האבען דא די בעסטע ווייטען דערגרייכט: קלינגער, לאנדוי און שעלופסקי — אלע 3 יודען.

אין 9 קילאמעטער־לויף האבען אנטיילגענומען 19 מאנשאפטען.

אין 13 קילאמעטער־לויף פאר שילער אין עלטער ווי 18 יאהר, האבען זיך בעטייליגט 18 מאנשאפטען.

חוץ דעם איז פארגעקומען א 15 קילאמעטער־לויף.

דאס ערשטע ארט האט פערנומען „שטשעלעץ" פון זגערזש, דאס צווייטע „ווימא", דאס דריטע „מכבי" זגערזש, 4) „מכבי" לאדז.

אינדיווידועל האבען די בעסטע צייטען דערגרייכט:

1) פראנטשאק, „שטשעלעץ";
2) זיידעל „ווימא";
3) שובער;
4) צערערבוים (זש. ט. ק.).

כדאי דא צו בעמערקען, אז אין דער צייט פון די פערשידענע לויפען, האט אין לאגעווניק געאיבט א 30 פערזאניגע גרופע פון זש. ט. ק., וועלכע פיהרט א ברייטע אקציע פאר ווינטער־ספארט.

אין אלגעמיין איז די נעכטיגע ערשטע סקי־לויפען אין לאדז אדורך אימפאזאנט. די גרויסע צאהל פון די 182 אנטיילנעמער בעווייזט, אז סקי־פאהרען איז א מאסען־ספארט און איז אין לאדז שוין שטארק פאפולער.

א שאד נאר, וואס די טעכנישע זייט, די ארגאניזאטארישע זייט איז נישט געשטאנען אויף דער געהעריגער הויך.

אין בײדע מאנשאפטען געפינען זיך עטליכע פעהיגע פאהרער, אבער זיי דארפען נאך זעהר פיל טרענירען, כדי זיך עפענטליך צו בעווייזען.

ל.ק.ס. — טריומף 1:6

אין האקעי־מעטש, וועגען דער מייסטערשאפט פון לאדז האט „ל. ק. ס." בעזיגט די מאנשאפט פון „טריאומף", ערצילענדיג אזוי ארום דעם מייסטער־טיטול פון לאדזער קרייז.

סקי־סעקציע ביי „זש.ט.ק."

ביים היגען „זש. ט. ק." עקזיסטירט א סקי־גרופע. אין דער באהענטסטער צייט זאל ארגאניזירט ווערען א סעקציע, וועלכע וועט זיך אנשליסען אין פוילישען סקי־פערבאנד.

די סעקציע האט סיסטעמאטיש טרענירונגען יעדען שבת און זונטאג.

די, וועלכע בעזיצען נישט קיין בארטען — בעקומען זיי אויסגעבארגט.

פוילישע מייסטערשאפט איז איין פאהרען

די פוילישע מייסטערשאפט אויפ'ן יאהר 1935 אין איינפאהרען פאר פרויען האט ווינער דער גרייכט פרוי ביירינג. פרוי ביירינג האט נעכטען געשלאגען א רייה פוילישע רעקארדען.

די מייסטערשאפט אין דער מענער גרופע האט דערגרייכט קאוואלסקי.

סקי-פערמעסטונגען פון לאדזער „מכבי"

דער לאדזער „מכבי" ארגאניזירט דעם 24 ד.ח. סקי־פערמעסטונגען. די פערמעסטונגען וועלען פארקומען אין סמארדזעווו.

פינג-פאנג-קאמפען וועגען דער וועלט-מייסטערשאפט

אין לאנדאן זענען אין פערלויף פון די לעצטע טעג פארגעקומען די וועלט־מייסטערשאפט־קאמפען פון פינג־פאנג.

אין די קאמפען בעטייליגען זיך: ענגלאנד, אמעריקא, האלאנד, טשעכאסלאוואקיען, שווייץ, פראנקרייך, לעטלאנד, אונגארן, ליטע, עסטרייך, אירלאנד, דייטשלאנד און פוילען.

די קאמפען האבען געגעבען א רייה סענסאציעס, ווי, למשל, ליטע האט בעזיגט אמעריקא 0:5, ענגלאנד—האלאנד 0:5, עסטרייך—אירלאנד 0:5, ענגלאנד—אמעריקא 0:3.

אין צווייטען טאג האט לעטלאנד בעזיגט אמעריקא 3:5, ענגלאנד—שווייץ 0:5 און

פוילען — האלאנד 0:5

די פוילישע מאנשאפט בעשטעהט פון די יודישע שפילער ערליך, לעווענהערץ און פאהאריצעס.

די פוילישע מאנשאפט האט אויך בעזיגט אירלאנד מיט 0:5 און אינדיען מיט 1:5.

ווייטער האט די פוילישע מאנשאפט געקעמפט מיט טשעכאסלאוואקיען און פערשפילט 5:4.

האקעי

קראקאוויא — פאגאן 1:1

האקעי אין לאדז

הכח — מכבי 0:1

שבת איז פארגעקומען א האקעי־מעטש וועגען דער מייסטערשאפט פון דער „ב"־קלאס אין לאדזער קרייז. עס האבען זיך געטראפען „הכח" און „מכבי".

אויף דעם דאזיגען מעטש האט זיך ארויסגעוויזען, אז די יודישע האקעי־שפילער זענען שוואך בעהאוועוונט מיט'ן דאזיגען ספארט־צווייג.

דער מעטש איז דעריבער געשטאנען אויף א זעהר נידריגער מדרגה. געזיגט האט „הכח" מיט א רעזולטאט פון 0:1.

באקס

ווימא — בר־כוכבא 6:8

דער אויבענדערמאנטער באקס־מעטש האט זיך פערענדיגט מיט א נישט־פערדינטען נצחון פון די „ווימא"־באקסער, וועלכע זענען אין אלע וואגען געווען שוואכער פון די „בר־כוכבא" באקסער.

אילעוו, פאריזער און מאסמאן זענען שטארק בע'עוולה'ט געווארען.

אין פליגען־וואג זיגט זונדיגער (ב. כ.) אויף פונקטען ביי זועלינסקי.

אין האהן־געוויכט פערשפילט גושלעוו (ב. כ.) צו וואלראוב.

אין פעדער־געוויכט נאך אנ'אינטערעסאנטען קאמף אנערקענען די ריכטער דעם נצחון פון שטשעפאנסקי (ווימא) איבער פאריזער'ן נישט פערדינט. פאריזער (ב. כ.) האט געהאט דעם קאמף געווינען. האט מען איהם אבער בע'עוולה'ט.

אין די ערשטע לייכטע וואג האט שימשעוויטש (ב. כ.) געזיגט ביי קאשניא דורך „ק. א." אין דער צווייטער רונדע.

מאסמאן (ב. כ.) האט געהאט די גאנצע צייט א הויכע איבערגעוויכט איבער זיין געגנער דאך אנערקענען די ריכטער דעם קאמף רעמי.

אין האלב־מיטעל־וואג געווינט פיסאטש (ווימא) ביי גאטהיינער. דער קאמף צווישען אוו־טשארעק (ווימא) און בארנשטיין (ב. כ.) האט זיך געענדיגט רעמי.

ריכטער ה' שיקארסקי גוט.

זיערנאטשאנע— י.ק.פ. 6:10

אין נעכטיגען באקס־מעטש צווישען „י. ק. פ." און „זיערנאטשאנע" האבען געזיגט די לעצטע מיט 6:10.

כדאי צו בעמערקען, אז „י. ק. פ." איז ארויסגעטרעטען מיט א רעזערוו־מאנשאפט. פון דער ערשטער מאנשאפט האט בלויז געקעמפט וואזשניאקאוויטש.

קאמפען איז הויבען געוויכטען פון לאדזער קרייז-פערבאנד „מכבי"

אין לאקאל פון „מכבי" זענען פארגעקומען קאמפען אין הויבען געוויכטען. אין די קאמפען האבען זיך בעטייליגט 7 אטלעטען פון „בר־כוכבא" און פון „מכבי פון לאדז און איינער פון גאמבין.

געזיגט האבען זילבערבוים (מכבי — לאדז) אין האן־געוויכט. אין פליגען־וואג האט דאס ערשטע ארט פערנומען וויינוואורצעל (מכבי—לאדז), דאס צווייטע — ראזענבערג (מכבי).

אין דער לייכטער וואג האט גאלדבערג געהויבען 332 און א האלבען קילא.

אין האלב מיטעל־וואג האט דאס ערשטע ארט פערנומען דומקעוויטש (מכבי) דאס צווייטע גאלדבערג. אין האלב־שווערער וואג האט דאס ערשטע ארט פערנומען וואקסמאן („בר־כוכבא") און אין דער שווערער וואג האט דאס ערשטע ארט פערנומען האדעס פון גאמבין.

פערדינסטפולער נצחון פון פוילישע באקס

פוילען — אונגארן 7:9

פאיזען, 10 (ספ. טעל.)

היינט אוועגד איז אין פויזען פארגעקומען דער צווישען מלוכה'שער באקס־מעטש צווישען די רעפרעזענטאנצען פון פוילען און אונגארן.

צום דאזיגען מעטש האבען זיך ביידע באקסער פערבאנדען שטארק פארגעבערייט. אונגארן האט געוואלט בעווייזען, אז זייער לעצטער נצחון איבער פוילען 6:10 איז געווען א פערדינטער, דאגעגען דער פוילישער פערבאנד האט געוואלט בעווייזען, אז די פוילישע באקסער שטייגען איבער זייערע אונגארישע חברים.

א לענגערע צייט פאר'ן מעטש האט זיך אין פוילען געקלאגט. צי וועט ראטהאלץ קעמפען? צי נישט?

ווי בעקאנט, דינט ראטהאלץ איצט אין מיליטער, און האט שוין 3 חדשים נישט טרענירט. דערביי איז איהם צוגעקומען צו דער וואג. עס איז ארום דער פערזאן געפיהרט געווארען א ברייטע פרעסע קאמפאניע. דער קאפיטאן פון פערבאנד האט איהם אין אנהויב ארויסגעשטעלט — אבער שפעטער האט ער פון איהם רעזיגנירט. אבער דא איז געשעהען א כאראקטעריסטישער פאל.

דער פוילישער באקסער־פערבאנד, וועלכער איז בעקאנט פון זיינע „סימפאטיעס" צום יודישען באקסער האט זיך אבער איינגעשפארט און אויפגעפאדערט ראטהאלצ'ן צו קומען קיין פויזען צום מעטש. ראטהאלץ האט בעקומען אורלויב אין מיליטער. עטליכע טעג האט ער טרענירט אונטער'ן אויג פון נייעם טרענער פון פוילישען באקסער־פערבאנד שמידט און ראטהאלץ האט נעכטען געקעמפט, אבער נישט אין זיין וואג, נאר אין א העכערער.

דער זאל, ווי דער באקס־מעטש איז נעכטען פארגעקומען איז געווען פול געפאקט מיט א 7000 קעפיגען עולם.

אונגארן האט צום מעטש ארויסגעשטעלט איהרע בעסטע באקסער, וועלכע האבען זיך פאר'ן מעטש געפינען אין א צוגרייטונגס לאגער און האבען געהאט א גאנצע רייה עלימינאציע קאמפען.

די פוילישע מאנשאפט איז געווען אפגעשוואכט, מחמת דעם, וואס כמעלעווסקי איז קראנק.

דער פערלויף פון מעטש איז געווען פאלגענדער:

דער ערשטער קאמף צווישען ענקעס און זשאמבעק האט זיך פערענדיגט אומענטשיעדען.

אין צווייטען קאמף האט ראטהאלץ געקעמפט מיט לאוואס'ן, דעם בעסטען טעכניקער פון דער אונגארישער מאנשאפט.

און הגם ראטהאלץ האט געקעמפט אין א העכערער וואג האט ער דאך דעם קאמף געוואונען, ערצילענדיג פאר פוילען 2 ווערטפולע פונקטען.

קאיבאר האט פערשפילט ביי פריגיעסן.

שיפינסקי האט בעזיגט בעמעס'ן.

סעוועריניאק האט פערשפילט צו האראנגין.

מאיכזשיצקי האט בעזיגט יעלעס'ן.

שיגעטי, דער שטארקסטער באקסער פון דער אונגארישער מאנשאפט האט קוים בעזיגט זשעליבסקין.

אין לעצטען קאמף האט פילאט בעזיגט שאבא'ן דורך א ק. א. אין דער צווייטער רונדע.

דער אלגעמיינער רעזולטאט פון מעטש 7:9.

* * *

ווימלא — חשמונאי

אין קראקא איז פארגעקומען א באקס־מעטש צווישען די קראקאווער „וויסלא" און לעמבערגער „חשמונאי". דער מעטש האט זיך פערענדיגט מיט 4:10 פאר „וויסלא".

סקי-פערמעסטונגען וועגען דער וועלט-מייסטערשאפט

דעם 13 ד. ח. הויבען זיך אן אין טאטראנסקא־לאמניצא (טשעכיען) די סקי־פערמעסטונגען וועגען דער וועלט מייסטערשאפט. די דאזיגע קאמפען וועלכע קומען פאר יעדעס יאהר, קומען איצט פאר צום 10 מאל, אין די סקי־פערמעסטונגען וועלען זיך בעטייליגען 16 מלוכות, צווישען זיי אויך פוילען. פוילען שיקט קיין טשעכיען 36 סקי־פאהרער, וועלכע וועלען העכסטוואהרשיינליך, באך די ספארטלער פון די סקאנדינאווישע לענדער שפילען די הויפט־ראלע.

די יקהרליכע פערזאַמלונג
פון אלגעמיינעם זשורנאַליסטען סינדיקאַט אין לאָדז

נעכטען 12 בײַטאָג איז אין אייגענעם לאָקאַל אויף פּיעטריקאָווער 121 פאָרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל־פערזאַמלונג פונם לאָדזער אַלגעמיינעם זשורנאַליסטען־סינדיקאַט.

די פערזאַמלונג איז דער עיקר געווען געווידמעט אָרגאַניזאַציאָנעלע ענינים.

דער פאָרזיצער פונם סינדיקאַט, רעד. גומקאָווסקי (איצט אויפסניי געוועהלט געוואָרען) האָט אין זיין רעדע ספּעציעל זיך אָפּגעשטעלט אויפן טויט פון אונזער אונפערגעסליכען רעד. לאַזאַר פוקס, וועלכענס אנדענק אַלע פערזאַמעלטע האָבען געעהרט מיט א שטיין.

אויף אַ פאָרשלאַג פון די ה"ה רעד. מאַרינסקי און געלבאַרד איז איינשטימיג באַשלאָסען געוואָרען אויפצוהענגען אין לאָקאַל פונם סינדיקאַט דאָס בילד פון רעד. לאַזאַר פוקס.

א שרפה

(א) אויף זאַכאָדניאַ 17 איז אויסגעבראָכען אַ שרפה אין דער וואוינונג פון איינעם יואל לעוו.

דאָס פייער, וואָס איז ענטשטאַנען מחמת אַ דעפעקט אין קוימען האָט זיך איבערגעטראָגען פון דער וואוינונג אויפ'ן צווייטען שטאָק — אויפ'ן דריטען שטאָק.

די ארויסגערופענע פייערלעשער האָבען די שרפה איינגעלאָשען.

דער היזק אין ביידע וואוינונגען איז אַ גאַנץ היבשער.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אַן

אָרגאַניזירט: „אַרביס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 249-33 „ 65, „ 101-20

סתם געשלעגען

(א) פּאַגאַטאָוויץ איז נעכטען אַרויסגערופען געוואָרען און ערטיילט הילף פאָלגענדע קרבנות פון געשלעגען:

אויף ראָג פּיעטריקאָווער און גלובנע צו די בעפאָלגענע און צוהורג'טע דורך שיכורים: דעם 26־יאָהריגען מוזיקער יוזעף פּאַלעק (פון נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 76); אין דער רעסטאָראַציע אויף 11 ליסטאָפּאַדאַ 148 צו די צושלאָגענע מאַריאַן קוביאַק (פון מאַרישינער 9) און צו אַנטאָני קוביאַק'ן (פון ספּאַצעראָווא 4); און אויף וואָוועלסקא 18 צו איינעם זיגמונט קראָלעווסקי, וועלכער איז צושטאָכען געוואָרען מיט מעסערס — אין קאָפּ, ברוסט און הענט.

בעריכטיגונג.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נעכטיגער נאָטיץ אין „נ. פ." וועגען אַ געוויסען יחזקאל דוד פינקעלשטיין, וואָלטשאַנסקא 43, אַז ער האָט זיך כלומרשט פאָרגעשטעלט אַלס געהיים־אַגענט מיט'ן נאָמען דאַווידאָוויטש און זאָל האָבען כלומרשט גע־ווען אַרעסטירט, ווערט אונז מיטגעטיילט פון א מאַסגעבענדער קוועלע, אַז עס שטימט נישט מיט'ן אמת. נישט ער איז געווען אַרעסטירט און נישט ער האָט וועלכע ס'איז שייכות מיט'ן גאַנצען ענין.

די גרעסטע סענסאַציע פון יודישען לאָדז
דער דועל צווישען ד"ר קרויש און פּרעזעס מינצבערג קומט יאָ פאָר...
אינ'ם נייעם „בערל־שמערל"־פּראָגראַם

אַבי מיר האָבען געמיינט, אַז דער בריף פון ראַבינאָוויטש וועט ווירקען אויף דעם צוהיצטען גע־מיט פון דעם ד"ר קרויש, און ער וועט אַריינבלייבען דיין פיער־כלי אין שייד אריין, ערשט עס לאָזט זיך גאָר אויס, אַז דער „בערל־שמערל"־טעאַטער האָט בעשלאָסען ביי זיך, אז אזא גלענצענדע אַטראַקציע טאָר נישט אויסגעמיטען ווערען, און די לאָדזער יודישע בירגער וועלען בקרוב ובימינו האָבען די געלעגענהייט צו זעהן מיט די אייגענע אויגען, ווי אַזוי דער דועל וועט פאָרקומען מיט'ן גאַנצען קנאַק און לויט אַלע כללים פון באַזעווי־טשעס און אינפעלדס קאָדעקס.

עס וועט שיסען, עס וועט קנאַלען, און אַ רויך וועט גיין איז דעם פולשטענדיג־ביי'ם צווייטען פּראָגראַם, א. ב. „נאַר נישט געזאָרגט!" וואָס וועט די טעג שוין געוויזען ווערען אינ'ם „בערל־שמערל"־טעאַטער (קאַפּע „אידעאַל").

יודען, גרייט זיך — „נאַר נישט געזאָרגט!"...

דער „בערל־שמערל"־טעאַטער טראַכט שוין פאַר אייך! ער וועט אייך נישט לאָזען טון קיין עוולה'ס!

ראַדיאָ־פּראָגראַם
מאָנטאָג, דעם 11־טען פעברואַר

6,45 פריהמאָרגען־אוידיציע, 6,48 פּליטען, 6,52 גימנאַסטיק, 7,07 פּליטען, 7,50 רעקלאַמע קאָנצערט, 11,57 צייט־סיגנאַל, 12,03 ידיעות, 12,05 פּרעסע־איבערזיכט, 12,10 פּליטען, 1 ידיעות פון טאָג, 1,05 פּליטען, 3,30 עקספּאָרט ידיעות, 3,35 בערזע, 3,45 אַ שעה פון אַלטע טענץ, 4,45 אַ לעקציע דייטש, 5 פידעל־רעציטאַל פון וו. קאַכאַנסקי, 5,25 פּליטען, 5,35 אָפּערן־אַריעס, 5,50 רעפּערטאַט, 6 פּליטען, 6,10 רעפערטואַר פון די טעאַטערן, 6,15 פּליטען, 6,45 אוידיציע פאַר קינדער, 7,25 געזעלשאַפטליכע אוידיציע 7,30 פּליטען, 7,50 ספּאָרט־ידיעות, 8 לייכטע מוזיק, 8,45 אָוונד ידיעות, 9 קאָנצערט פון ליטווישע מוזיק, 9,45 פּאַרלעזונג, 10 רעקלאַמע קאָנצערט, 10,15 טאַנץ מוזיק, 11 ידיעות, קאָמוניקאַט 11,05 טאַנץ מוזיק.

„וועלט־געוויסען"
מיט אַלעקסאַנדער גראַנאַך

אַזאַ ערפאָלג ווי עס האָט אַלטער קאַמינסקי'ס סינטעטישער רעפּערטואַר „וועלט־געוויסען" האָט נאָך קיין שום שטיק אין די לעצטע יאָהרען אויף דער יודישער ביהנע נישט געהאַט.

צו דעם דאָזיגען ערפאָלג האָבען קודם כל גורם געווען דער שפּאַנענדער און עמאָציאָנעלער אינהאַלט פון שטיק גופא, און דאָס גלענצענדע שפּילען פון דעם גרויסען קינסטלער אַלעקסאַנדער גראַנאַך, וועלכער האָט געשאַפען אַ קרעאַציע אין דער ראָלע פון „שלום שוואַרצבאַרד".

די דאָזיגע פּיעסע ווערט היינט געשפּילט.

קינאָ־היינט
CAPITOL
16 זאַוואַדזקאַ

היינט און פאָלגענדע טעג!
4־יעהריגע זשעני פון עקראַן א. ג.
„Shirley Temple"
ריהרענדע דראַמע פון דער קליינער Shirley
אויסערן פּראָגראַם: קלאָנג־צוגאָבע. — אָנהויב 4.30 נאָכמיטאָג, שבת, זונטאָג און תנאות – 12.30 בייטאָג.
נעכסטער פּראָגראַם: „VERONIKA" מיט Franciszka Gaal

Dr. med. Niewiazski
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע
אַנדזשעיאַ, 5 טעל. 159-40
פּראָנט, 1־טער שטאָק.
נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו.
זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג
בעזונדערער ווארטע־זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. Z. Wajs
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
נאַוואָמיעסקאַ 5 (פּראָנט)
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט, ווענערישע, האָר און געשלעכטס־קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 9—1 און פון 8—3½ אָוונט.
זונטאָג און יום־טובים פון 9—1 מיטאָג
צו לעטשניצע־פּרייזען.

פּריוואַט־קליניק
פון האַלז־, נאָז־ און אויערן־קראַנקהייטען
Piotrkowska 55
Telefon 174-74
Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH.

Dr. H. Szumacher
הויט־ און וועגערישע קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 56, טעל. 148-62
נעמט אָן פון 9 ביז 12; פון 2 ביז 4 און פון 7 ביז 9 אָוונד; זונטאָג און אנדערע חגאות פון 11 ביז 2.
לעטשניצע־פּרייזען!

Dr. med.
Z. DATYNER
אורלאָג.
ספּעצ. פאַר נירען, בלאָז און אורין־קראַנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אָן פון 2—3 און פון 6—8 אָוו.

GABINET DENTYSTYCZNY
Lek. Dty
A. Struńskiego
פּיעטריקאָווער 43, טעל. 165-20.
אין טעטיג

Dr.
S. Kantor
ספּעציאַליסט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען (סיפיליס און טריפּער), היילט מענער־שוואַכע
פּיעטריקאָווער 90 טעל. 129-45
נעמט אָן פון 8—2 נאָכמ. און פון 4—9 אָוו., זונטאָג און יום־טוב פון 8—2 נאָכמ.
פאַר אונבעמיטעלטע – לעטשניצע־פּרייזען

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען־קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אָן פון 4–8 אָוונד.

ד"ר העללער
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט
זונטאָג פון 11–2 מיטאָג.
פאַר פרויען אַ ספּעציעלער ווארטע־זאַל.
אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזן

לעכער אויף דער מאַשין
ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נאַרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

פאַר שאַכטעל־מאַכער, ליניירער, בוכבינדער און דרוקערייען!
רעפּעראַטורען פון מעסערלעך
פערשידענע מאַשינען • טיילען
און שווייסונגען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER Łódź,
11/13 קאָנסטאַנטינער 11/13
(רוג זאַכאָדניאַ)

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי
אַנאָנס ביז 15 ווערטער

ראַקאַלען
אַ שטוב מיט אַ קוך מיט בעקוועמליכקייטען (געוואונשען אין אַ בשותפות'דיגען קאָרידאָר) פאַר אַ יונג פאָרפאָלק געזוכט אין דער געגענד נאָוואָמיעסקאַ. אָפּערטען אין אדמ. „נייער פאָלקסבלאַט" פאַר „G. G."

אַנ'אָרט צו שלאָפען, בעקוועמען און סאָליד, ביי סאָלידע מענשען. סאָלודניאָווע 11, וו. 5a. 6183

פערשידענעס
שרייבען שעהן און שנעל לערענט אויס דער בעוו. קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 טעג. אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אפילו דעם, וואָס קאָן גאָרנישט שרייבען אין 20 טעג. די עלטער שפּילט ניט קיין ראָלע. די פּרייזען צוגענגליכע. אַלעע 1. מאַי 4, וו. 21, ביי ליפּשיץ.

איך פערקויף אַ טריב־מאַשין אויף זייד און אַ שפּול־מאַשין, ווי אויך איבערצוגעבען אַ שטוב מיט אַ קוך. גאַטליב, 6־טער שערפּיען 25. 6181

מודעה. ברוך־קראַנקע!
ליידענדע אויף פערשידענע רופּטורען, פערקרימונגען פון רוקען־ביין, פיס און הויקערס!
אַ הילף און אַ רפואה!
ביי ווינקעל, נאַפּעל, בויך און קיטברוכען אויך אין געפעהרליכסטען צושטאַנד ביי מענער, פרויען און קינדער. ספּעציעלע הילף ביי פרויען, מוטערבויך, מאָגען און נירען־ברוך!
ברוך־ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערן אָהן בלוטיגע אָפּעראַציעס און געפאַהר! פערנאַכלעסיגט נישט און ראַטעוועט אייער געזונד כל־זמן ס'איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען־קאָפּ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראַנדיג ווערען. דורך מיין מעטאָדע ערפונדענע ספּעציעלע גומי־הייל־באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע געפעהרליכע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל־באַנדאַזשען און גאָרסעטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד"ר האָפּפאַ, ד"ר העססינג און האַללאַט, געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט־פיס. פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַ מעריקאַנישע קונסט־פיס (סאָלאָן־אַרבייט).
ביים פּראָפאַלאַזען זיך פון מאָגען, קישקעס און געבירט־מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל־באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד.
דער אמת'ער בעריהמטער און גאַנץ פּוילען ספּעציאַליסט
פון אוניווערזיטעטס־פּראָפעסאָרען אַנערקענט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30־יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָוונד
אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.
צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען פון געהיילטע רבנים און צדיקים און פון פיל הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען.
געדענקט די אַדרעס:
אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט 23 פּילסודסקיעגאָ 23.
איינציגער אמת'דיגער הייל־באַנדאַזשען־אינסטיטוט לויט'ן אויסלענדישען מוסטער.

קלעפּסידרעס
צו זעהר ביליגע פּרייזען
נעהמט אָן די דרוקעריי פון
„נייעם פאָלקסבלאַט"
די קלעפּסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאַנדערגעקלעבט איבער שטאָט.

אַנאָנסען־פּרייז פאַר אַ מילימעטער־שורה
פאַר'ן טעקסט... פרייטאָג און ערב־יו"ט 24 גר. אין דער זייט... שפּאַלטען
אין טעקסט 40 ... 60 ... 4
נאָכ'ן טעקסט 12 ... 18 ...
לויטער דער שטאָדט 50 פּראָצ. טייערער. אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

נעקראָלאָגען 20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט 1 שפּאַלטען) קליינע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווײַטערדיגע וואָרט — 10 גר.

אַבאָנאַמענטס־פּרייז:
אין לאָדז – 4 זלאָטעס אַ חודש מיט אָפּטראָגען א היים. אויף דער פּראָווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקאַ–1 דאָל.

פאַר'ן אינהאַלט און שפּראַך פון די אַנאָנסען איז דער פערלאַג נישט פעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע האָט דאָס רעכט צו פאַר'ן אינהאַלט פון די אַנאָנסען פאַרלאַנגען, וועלכע ענדערן נישט פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס, פערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אַנאָנס אָדער צוריקצובעצאָלען פאַר דעם אַנאָנס

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.